JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Փ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճատտէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته‌در
اداره‌خانه‌سی: باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղշ.	50 ղշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	13 Ֆ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ 10 ՓԱՐԱ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԳՆՈՂՆԵՐՆ ՈՒ ԾԱԽՈՂՆԵՐԸ

Նախ պէտք է ըսենք թէ, լաւ յաճախորդները ընդհանրապէս թէ՛ իրենք քիչ կը խօսին սակարկութեան ատեն և թէ չեն ուզեր որ վաճառողն ալ իրենց երկար բարակ լեզուներ թափէ զուր տեղը։ Նմանապէս լաւ ու պատուաւոր վաճառականն ալ ո՛չ իր յաճախորդը կ'ամչցնէ անոր համբերութիւնը վիրաւորելով, ոչ ալ կը ստիպէ որ այս կամ այն բանը գնեն. անիկայ արդէն բաւական ճարտար կ'ըլլայ իր յաճախորդներէն իւրաքանչիւրին բնութեան, դիրքին և պաշտօնին համաձայն վարուելու։ Ոմանք կը կարծեն և համոզուած են թէ, ո և է յաճախորդ՝ որ իրենց վաճառատունը ոտք կոխէ, ապրանք մը նայի կամ անոր գինը հարցնէ, անպատճառ ստիպուած է գնել զայն, և եթէ իրենց առաջարկած գնով ապրանքը գնէ՝ լաւ. չառա՞ւ, չգնե՞ց. գնոյն կամ նիւթին վրայ դիտողութիւն մը ըրա՞ւ, ալ կը սկսին յաճախորդին գլխուն ամէն լուտանք թափել. բարձրաձայն գոռում գոչում, ծաղրանքներ և այն տեսակ աւելորդ և որտառոց խօսքեր՝ զորս լսող ամէնէն անուս և ռամիկ գիւղացին իսկ կը չիկնի։ Այս յոռի և տմարդի վարմունքը սակայն, շատ տեղեր ճարպիկութիւն կը սեպուի դեռ։ Բայց, այս համոզումը ունեցող մեր գործի մարդիկ եթէ պահիկ մը ուշադրութիւն դարձնեն իրենցմէ անհամեմատ կերպով հսկայ և վիթխարի դրամագլուխներով գործ ընող, և ոչ թէ լոկ քաղաքի մը կամ գաւառի մը, այլ նոյն իսկ ամբողջ երկրի մը առեւտրական հրապարակին տիրող վաճառականներու և առեւտ. ընկերութիւններու վրայ, պիտի տեսնեն թէ, ի՛նչպէս լաւ մ'իկ կատարեալ քաղաքավարութեամբ կը գործեն անոնք, «շնորհակալ ենք» կ'ըսեն և յարգանքով կը ճամբեն ամէնաչնչին գնում մը ընող յաճախորդը։

Պէտք է գիտնալ նաեւ թէ՛ վաճառական մը ո՛րչափ լեզու թափէ, իր ապրանքը ծախելու համար երկար բարակ նպաստաւոր մեկնութիւններ տայ, այնքա՛ն աւելի կասկած կ'արթնցնէ յաճախորդին մտքին մէջ։ Վաճառականներուն, մանաւանդ փոքրաքանակ ծախողներու խաբէական միջոցներէն մէկն ալ է յաճախորդին հետ մտերմութեամբ վարուիլ և չափազանց քաղաքավարական ցոյցեր չուայլել, որոնցմէ պէտք չէ խաբուին յաճախորդները։ Կը կրկնենք թէ, թէ՛ լաւ ծախողը և թէ լաւ գնողը սակաւախօս կ'ըլլան։ Շատ խօսելու մէջ յանցանքը և սխալը պակաս չեն։ Շատախօսը կամ չափազանցը մի՛շտ սխալելու ենթակայ է, որովհետեւ ինքզինք և իր ապրանքը պաշտպանելու, սուտը և կեղծը իբրեւ ճշմարիտ լաւագոյնը քչելու և հաւատացնելու համար, ստիպուած է չափէն, պէտք եղածէն աւելի բառ գործածել, խօսիլ, և անգա՛մ մը որ լեզուին երասանակը թող տայ, ա՛լ դժուար է և անկարելի, վերջինչել ճշմարտութիւնը, և հետեւաբար ո՛րչափ որ ջանայ ինքզինք վեր բռնել, այնքա՛ն աւելի խորը կ'ընկղմի, մէկ սխալմունքէն միւսը կը գահավիժի։ Ասով ըսել չեմ ուզեր որ թէ՛ վաճառող և թէ գնող պէտք է այնքա՛ն սակաւախօս ըլլան՝ որ գործի կամ առեւտուրի մասին եղած փոխադարձ հարցումներուն և պահանջուած օրինաւոր տեղեկութեանց պատասխան չտալով տրամ տրամ հանեն բերնէն բառերը և ակռաները սեղմելով նստին, ի՛նչ որ չատարժէ. Մէկ յոռի ունակութիւնն եղած է, անա՛նկ որ ո՛չ իսկ բարեւ տալու առնելու սիրտ և համարձակութիւն կ'ունենաս, չես ուզեր ո՛չ ալ հետը գործ ընել այլեւս, վախնալով որ մի՛ գուցէ օրին մէկը յանկարծ սիրտդ խոցէ, վիրաւորէ...։ Եւ այսպիսի վաճառողներ պէտք է վստահ ըլլան թէ՛ ո՛չ միայն յաճախորդը կը փախցնեն, այլ եւ անոնց սիրտը վիրաւորելով զանոնք իրենց դէմ կը թշնամացնեն։ Աւելի աղէկ է որ յաճախորդ մը ապրանք չառած մեկնի վաճառատունէդ՝ քան թէ վշտաբեկ սրտով։ Վշտացի՛ր, բայց մի՛ վշտացներ։ Մի՛ վշտանար, բայց մի՛ վշտացներ ալ։ Կարելի է որ յաճախորդ մը կամ գնող մը իր քիչ մը առած կամ առնելիք ապրանքին տեսակէն կը գինէն չխաբուելու համար հարկ սեպէ ուրիշի մըն ալ երաշխաւորութիւնը։ Թո՛ղ ծանր չգայ քեզ, սիրով ընդունէ։ Ու երբ փորձով մէկ, երկու, երեք անգամ հաստատուի թէ՛ պահանջուած ապրանքէն տուած և անոր համեմատ ալ գին պահանջած ես, խաբած չես, այսինքն, բրդեղէնի տեղ բամպակ ֆանէլա կամ կերպաս քղած չես, ո՛չ ալ չափէն և արժէքէն աւելի դրամ առած, այն ատեն վստահ եղիր որ ա՛լ աւելի վստահութիւն պիտի ներշնչես և քու համբաւդ քու շրջանակէդ ալ աւելի դուրս պիտի ելլէ։

Յիշեցէք ճէլլալէտտին Հաճի Իպրահիմ աղան...։ Ճշմարիտ վաճառականի մը ու գործի մարդու մը գլխաւոր նպատակակէտը պէտք է ըլլայ ոչ թէ դրամ շահիլ, այլ յաճախորդը սիրաշահիլ, հանրային «վստահութեան» տիրանալ։ Ամէն բան, խօսք, շարժում, շահ, վնաս, դէպի այս կէտ պէտք է միտի և ձգտի։ Հանրային վստահութիւնը գրաւելու համար ճշմարտութիւնը, չի ստելը, երկու բերան և լեզու չգործածելը, խաղի յաղթական թուղթն է։ Շատեր այնքան յաճախ ու գրեթէ միշտ սուտ կը խօսին՝ որ ալ ստախօսութիւնը իրենց երկրորդ մէկ բնութիւնը եղած է։ Եւ գողութիւնը ստախօսութեան քոյրն է արդէն։ Ինքզինք գիտցող պատուաւոր մարդ մը ո՛չ կը ստէ, ո՛չ ալ ստախօսը կը պաշտպանէ։ Ոչ մէկ պարկեշտ անձ ստախօսութեան թեր կ'ելնէ։ Չկայ անձ մը որ կարենայ ապացուցանել ստախօսութեան տեւական օգուտն ու յաղթանակը։ Գիւղական սա առածը թէ «սատանային տրեխը շուտ կը հիննայ և կը ծակի», պարապ տեղը ըսուած չէ։

Պէտք է ի մտի ունենալ նաեւ թէ, ճշմարտախօս, անխաբէութ և վստահելի վաճառականը քիչ անգամ իր ապրանքին բուն արժէքը կամ հաշուեցուցակը կը յիշէ, մէջ կը բերէ սա առողջ և համերաշխ սկզբունքով թէ, իր յաճախորդները, բնականաբար չպիտի ուզեն, ոչ ալ այնքան յիմար և անհաշիւ մարդիկ են որ առանց շահու ապրանք ծախէ իրենց։ Ուրիշ դիտողութիւն մըն ալ, Պատուաւոր և համեստ վաճառականը չստիպեր յաճախորդը որ երբ երմէ ուզուած այս ինչ ապրանքը չունի, անհրաժեշտ անոր տեղ այս կամ այն նիւթը կամ առարկան գնէ։ Տարբեր բան է սակայն իր ունեցած ապրանքին առաւելութիւնը թուել և չափաւոր կերպով համոզել թէ իր առաջարկած ապրանքն ալ քու (գնողիդ) պէտքը կրնայ հոգալ. Կրնայ իբր այն գործածուիլ եթէ, ան ալ ստուգիւ այնպէս է, սուտ չէ։ Այսուհանդերձ, եթէ չես ուզեր կասկածելի ըլլալ և յաճախորդ խրտչեցնել, միշտ ազատ թող զինք, յարգէ անոր կամքը և ընտրութիւնը ու երբ քու ալ, քեզի վստահելով, անկեղծութիւնդ, գաղափարդ կը խնդրէ, այն ատեն բարոյական պարտքդ իսկ է խղճմտօրէն և վեհանձնութեամբ ուղիղը ըսել և ցուցնել լաւը և յոռին. Երբեք բացատրութիւններ և գովեստներ մի՛ չըռայլեր, բաւական է որ փափկօրէն և քաղաքավարութեամբ տիրես յաճախորդիդ երեւակայութեան։

Գործի մէջ վաճառողը կասկածելի ընող նմանատեսակ պարագաներէն մէկն ալ է յաճախ և գրեթէ ընդհանուր կերպով մեր գործի մարդոց գործածած սա բանաձեւը «էֆէնտիս, (Տիկին, Հանըմ, ԵՒն.) թէև խարէ չըներ կոր ամմա՛, սաւ պարզապէս քու անունիկ խաթերդ համար է, տղորուսուն հարցնես նէ կը շնորհեմ կոր քեզի, սէրմիյէհէսինէ պիտի տամ. ինչո՞ւ ըսես նէ, որովհետեւ դուն շատ շատ մեր մաղազան եկած չունիս, կ'ուզեմ կոր քի ոտքդ ալըշըրմիշ ընեմ, հէմ տէ սա խռնուչմայիդ շատ հաւնեցայ, հէմ պիտի խնդրեմ որ ուրիշի մը չըսես, ինչո՞ւ ըսես նէ. ես այս գնով պասմա (մանած, ցորեն. իւղ, օճառ, կտաւ, ԵՒն. ԵՒն.) ուրիշի մը տուած չեմ և կարելի բան չէ որ տամ»։ Ահա՛, սա եւ ասոր նման տգեղ, կեղծ և երկիւղալի հազար ու մէկ տեսակ բանաձեւեր՝ զորս լուրջ, քիչ շատ մարդ ճանչցող և խօսք հասկցող պարկեշտ յաճախորդ մը կարելի բան չէ որ իբրեւ անկեղծ ինչ մը կուլ տայ և մարսէ։ Կ'ընդունիմ և կը հաւատամ որ երբ մէկը արտասովոր կամ մեծաքանակ առուտուր մը ընէ, այսինքն ընէ այնչափ առուտուր մը որուն նմանը չպատուած, ամսուան կամ տարուան մը ընթացքին մէջ քիչ անգամ կը պատահի. օր. համար, ընդհանրապէս օրաքան 50-100 դահեկանի առուտուր կ'ընես, ենթադրենք թէ Կարապետ աղան ալ 3-4-5 ոսկիի գնում ըրաւ, կրնաս, եթէ ուզես յիշեալը տեւական յաճախորդ ընել կամ 5% զիջել և կամ 20-30 դահեկանոց վայելուչ նուէր մ'ընել իրեն կամ անոր մէկ զաւկին, կամ տանը զարդ մը ընծայել։ Բայց շատ գձուձ և ծիծաղելի բան պիտի ըլլայ, երբ ըսես թէ 500 դահեկանին 5 դահեկանը բացէն շնորհք կ'ընեմ կոր քեզի, կամ երբ 40-50 փարանոց առարկայ մը գնած ատեն ելնել ըսել թէ «իրա՛ւ որ ասի 70 փարայէն վար չելլար ամմա՛, ես 10 փարան քեզի շնորհք կ'ընեմ», ըսելը հեգնել է, յաճախորդը ոտքէտ տեղ դնել, քթին խնդալ է։ Ի՞նչ, ստորա կուտաս կոր. առուտուրի մէջ ապրանքին համեմատ արժէք և գին և 100ին սաչափ օրինաւոր զեղչը կը հասկնամ, կ'ընդունիմ, բայց ի՞նչ ըսել է շնորհք, ի՞նչ կեղծաւորութիւն է և ծաղրական խօսք։

Ինչո՞ւ մեր գնումներն ու վաճառումները համերաշխ սկզբունքի վրայ չկատարուին։ Ի՞նչ հարկ 10 փարանոց բանին համար ըսել 30-40 փր. պահանջել, յաճախորդը ամօթխածութենէն և վեհանձնութենէն օգտուիլ, սակարկելու ամչցնել զայն, աս առեւտո՞ւր է թէ գողութիւն, աս ասանկ առեւտրական յառաջդիմութիւն կ'ըլլա՞յ մի։ Ինչո՞ւ մեզի դիմող յաճախորդները զզուեցնել, ձանձրացնել, մինչեւ որ հաստատապէս երդուընցնել, որ այլեւս անգամ մ'ալ մեր վաճառատան սեմէն ներս ոտք չկոխել, ու վերջն ալ ելնել լալ ու ողբալ թէ առեւտուր չի կայ, չահ չկայ, գործ չկայ են։ Յիշեցէք Հաճի Իպրահիմ աղան։ Ո՛վ դու, որ կը գանգատիս և կուլաս թէ գործ չկայ, չահ չկայ, մէկդի նետէ անգամ մը հին չահամոլ, գձուձ մարդու, ջղջիկի վերարկուն վրայէդ, մէկդի թող անգամ մը քու անքա՛ն հնացած, ըունացած բռնագրաւիկ և արուեստական ձեւերդ ու խօսքերդ. մէկդի թող գամիտ և օձանման ծամածռութիւններդ ու խաբեպատիր հնարքներդ. վստահութիւն ներշնչէ հանրութեան, վեհանձն եղիր և այն ատեն ձեռքերդ երեսիդ կամ գրպաններդ դրած հոգեմաշ և չարաշուք մտածումներ չպիտի ունենաս։ Օգտուա՞ծ «Մանզումէ»ի այնպատ. ընթերցողք՝ որոնք մեր այս առեւտրական յօդուածներու ընթացքին հետեւեցան ուշի ուշով, կարդացին զանոնք անշուշտ տեսան և դիտեցին՝ թէ մարդուն յաջողիլը կամ չյաջողիլը, անոր մերկ, աղքատ կամ հարուստ ծնիլ, աշխարհ գալէն չէ, ո՛չ ալ յաջողութիւնը մասամբ կամ ամբողջովին վերագրելով բաղդին. այլ՝ ուղղակի մե՛ր ընդունութեան, մե՛ր նկարագրին, մեր դաստիարակութեան, մեր անձին մէջ իսկ գտած գաղտնիքը մեր երջանկութեան և հակառակին սկզբնապատճառները —մեր ունակութիւնները և հակամիտութիւնները— որոնք, աւա՛ղ, այնքան քիչ առարկայ եղած են և կ'ըլլան մեր մտածման։ Դէթ երբեմն մենք մեր վրայ խորհինք թէ ո՛վ ենք,

Ս. Գ.

Արհեստական, գիտական ու գրական եւ այլ յօդուածներով բերիս Ա. Էօր օրէնմէջ պատուելէ վերջ, հաճոյք մըն է մեզ հիմայ յետագայ ստուգաբանական ակնարկը ցայսօր անծանօթ մնացած հայ բառի մը վրայ։ Այս անակնկալը կը պարտինք որոյն հրմուս յօդուածագրին, Ծոյն մեր սիրելի աշխատակից՝ Թէրզիկի, որ յաջողապէս հրաւիրեց ֆաշուած գիտունն ի բեմ լրագրական։ Ի՛նչպէս ընթերցողները կը յիշեն, Ուղուրլեան էֆ. — Դուրեան Սրբազանէն յետոյ— մին է այն բանաւէր գիտուններէն՝ որոնց կը յանձնուի Իզմիրեանց գրական մրցանակաբաշխութեան երկերը՝ ի քննութիւն, եւ ստորեւ գրուածը՝ հեռի Քաղածոյ կամ զողոն լինել՝ արդի'ւնք է սոսկ իր հետախուզող, բառակրկիս միտքին։

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

„ԱՐՈՒՃԱՆԱԿ" ԲԱՌԻ ՍՏՈՒԳԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Բազումք ի նոցանէ որոց պարապ կամ առիթք եղած են սոէպ չորսել առձեռն Բառագրոց (Բ. Տպ.) թերթերն՝ հանդիպած են անշուշտ արուճանակ բառի իմիք, կամ՝ աւելի ճշգրտիւ խօսելով՝ արուճանակ հանել աստուածոյն, ուր և մեկնութիւն տրուած է «նկարչին ուրուագիծ մը չինելը»։

Հնաքրքրութեան ընդոստուցմամբ պատահած է անշուշտ ոչ սակաւուց՝ խչրելով անուշանալով և կամ պոռելով իմն հարցասիրել բառիս ծագումն և թէ ուզի՛ղ է արդեօք ընթերցուածն և վերագրեալ իմաստն։ Ամէն ոք տհաճ պիտի լինէր սակայն, եթէ երբեք այսպիսի տարակոյս ինչ հաստատութիւն գտանէր, ա՛յնչափ ողորկ, ա՛յնչափ վայելուչ՝ ազնիւ դարձուած ունի բառն և ա՛յնչափ կարեւորապէս մարթի լինել պակաս ինչ։ Մինչեւ անգամ մեր արդի յաջողակագոյն գրչաց մին անհամբեր եղած է, եթէ չսխալիմք, անցուցանել զայն գրական և բանաստեղծական ոճոյ մէջ, որով և մուծանել իսկ ի հասարակաց չրջաբերութիւն։ Այլ օրինաւոր էր տարակոյսն, ցորչափ ի հանդէս եկած չէին համեմատութեան եզերք յօտար լեզուաց։ Այսպիսի համեմատելեաց գիւտի բախտն որ զառաջինն մեզ վիճակեալ եղաւ, կարծեմք, հաճութեան հետ պարտք եւս յաւելոյր մեզ՝ ծանուցանել զայն հասարակաց։ Այս պարտքս է զոր գամք այժմ կատարել, թէպէտ յապաղմամբ իւիք։

Ֆէրհէնկի Բառգրոց մէջ ընթեռնումք ի բառն ԷՐԹԷՆԿ. «Նոյն է ընդ բառին ԷՐԺԷՆԿ. և է անուն գրոց Մանի անուանեալ նկարչին, որ զինչ և իցէ նկար ի միտս իւր եկեալ, կամ զարմանալի պատկեր ինչ ուրեք տեսեալ, զնոյն նախագոյն սեւէր ի նոյն գիրս, եւ ապա նկարեալ պատկերագրէր»։ Դիմելով ի բառն էրժէնկ, զայդ հաստատեալ գտանեմք, «Նոյն է ընդ բառին էրբէնկ, և է սա անուն գրոց ինչ յորում գոն գրեալ պէս պէս նկարք և պատկերք նկարեալք յանուանի պատկերահանէն Մանի կոչեցելոյ. Մանէ երճանգը, որ և ասի ԻՐՋԷՆԿ և ԷՐՍԷՆԿ»։ Ըստ այսմ պարսկերէն ձայնքդ էրբէնկ և էրժէնկ՝ albumի նման տետր, հատոր կամ հաւաքումն ինչ ցուցանեն աւելի, recueil d'esquisses, մանաւանդ առանձինն Մանի նկարչին հաւաքումն, զոր մասնաւորեն, մինչ հայերեն արուճանակի ընծայուած նշանակութիւնն է պարզապէս «ուրուագիծ» esquisse։ Բայց էրզէնկ որ արդէն հայերէնին մօտաւորագոյն է ձայնիւ, նոյնպէս մօտաւորագոյն մեկնութեամբ եւս դրուած է յիշեալ Բառգրոց մէջ. «էրզէնկ նոյն է ընդ բառիցն էրբէնկ և էրժէնկ։ Եւ ևս նշանակէ նկար, նախշ վէ նիչէտը»։

Այսպէս ուրեմն չիք տարակոյս թէ արուճանակի պարսիկ համեմատքն են էրզէնկ, էրժէնկ, էրբէնկ, էրթէնկ։ Ըստ նոյն Ֆէրհէնկի, ԹԷՆԿ նշանակէ զայն տախտակն յորոյ վրայ նկարիչք եւ պատկերհանք գծագրութիւն արարեալ արուեստս հնարեն։ Իսկ յառկաբար Նէկերընանգ. որ էրբէնկ է և էրժէնկ ես ասի»։ Մանեայ ժողովածոյին նման ուրիշ մասնաւոր հաւաքումն ինչ նկարուց յանուանէ հեղինակին կոչուածն է Բէնկէլիոնշ։ Եւ որովհետեւ այս ԹԷՆ-ԿԷԼՈՒՇ բառի դիմաց նոյն Գալաթեցի Գէորգ Դպրի բառգիրքն մեր խնդրոց վերաբերութեամբ աւելի լուսաբանող և լրացուցիչ տեղեկութիւնք դրած է, դարձեալ նոյնութեամբ օրինակել աստ պատշաճ թուի մեզ. «Նչ.» զգիրք իմն նկարոնց և պէս պէս պատկերաց, զոր գրեալ է իմաստասէրն Լուշա, և է սա հաւասար գրոցն Մանիին՝ էրբէն և Էնկէլիոն կոչեցելոյ. և որպէս նկարիչն Մանի յաշխարհին Չինու ծայրացեալ համարիւր ի նկարագծութեան, սոյնգունակ եւ Լուշայն յաշխարհին Հռոմոց ի ծայր արուեստի հասեալ էր. և է անուն գրոցս այսոցիկ Բէնկ, զոր վերաբերեալ առ Լուշա, ասացին Բէնկէլոնշ»։

Եւ որովհետեւ սոյն յառաջ բերուած մեկնութեան մէջ Ենկէլիոն անուն ինչ եւս ի դէմս գայ իբրեւ յորջորջումն գրոց Մանի նկարչին, աւելորդ չէ բանալ զբառգիրն ի նոյն, բառ զոր գտանեմք նախ «Աւետարան» իմաստիւ «ի յունական բառէն «անկէլիոն» եւ երկրորդ՝ պէս պէս արհեստաւոր գծագրութիւնք Մանի անուանեալ նկարչին. Թուր «Մանէ երճանգը», որ և ասի էրժէնկ, նաեւ էրբէնկ, բաց յերկրորդ նշանակութենէն իբր «անուն եօթնեւրանգ նկարէն դիպակի միոյ»։ Մանի է Մանիքեցւոց կամ Մանինեցւոց աղան-

ՀԱՆՐԻ ՄՕՆԷ

ՆԱԽԱՆՁՈՏ ԿԻՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Գ.

Րօպէր դուրս ելաւ՝ աղջիկները մինակ մնացին ալ։

Էլիզ իր թիկնաթոռը Ֆերնանտին կողքին բոլորովին կցած էր ու իրենց գլուխները իրարու կը դպէին հիմա. Մէկուն տարտղնուած մազերը միւսին մազի հիւսկէններուն կը խառնուէր։

Ֆերնանտ հարցաքննութիւնը սկըսաւ։

—Իրա՛ւ ըսէ Էլիզ, որչա՞փ ատեն է որ կը սիրես Րօպէրը։

—Առաջուընէ ի վեր... Գիտե՛ս կարծեմ հոս եկած առաջին օրը...։ Այդ օրը երբ կարդալով պառկած էի օրօրոցիս մէջ, եկեր զով պառկեր էր...։ Երբ արթնցայ, տեսայ որ զիս կը դիտէր անուշ աչքերով...։

—Ու ա՞յդ պահուն իսկ խոստովանեցաւ թէ կը սիրէ քեզի։

—Ոչ՛, աւելի ուշ... Ա՛յն իրիկուընը ուր...

Խօսքը կտրեց յանկարծ։

Ֆերնանտ անոր տեղը շարունակեց

—Ուր՛ այնքա՛ն գէշ էի ես քեզի հետ։ Խեղճ բարեկամուհիս։ Ինծի դէմ ո՛ւխ մի՛ պահեր. կ'աղաչեմ։ Այն ատեն նախանձոտ մըն էի։

—Է, հիմայ չե՞ս ուրեմն։

—Կարելի՞ է ըլլալ երբ հազիւ քանի մը ժամ ունիմ դեռ ապրելու...։

Պզտիկ լռութենէ մը ետքը, շարունակեց.

—Բայց ժամանակին իրա՛ւ նախանձոտ եղայ, անգութ, և կատաղի նախանձոտ մը։ Գիտե՞ս թէ ներքնապէս ո՛րքան կը զղջայի այնքան անիրաւ ընթացք մը բռնելուս համար քեզի հանդէպ։

Եւ կեղծանոյշ ձեւերով, ծունկերը ներս քաշող կատուի մը պէս սկսաւ Էլիզը շոյել, միեւնոյն ատեն մեղմ ու ցած ձայնով, կրկին և կրկին ներողութիւն խնդրելով անկէ։

Ներողութիւն խնդրելու ի՛նչ տեղը կար.

Սակայն ասոր հետ մէկտեղ, քանի ժամանակ կ'անցնէր, այնքան կը բացուէր Ֆերնանտ՝ պատմելով իր կրած սրտի դողերը, նեղութիւնները ու այդ առթիւ զգացած կատաղութիւնները։

—Հայրս վիճակս ասանկ տեսնելով ինծի գաղտնի ըսաւ որ խե՛նթ էի, ի՛նչ էի... Տր. Քլավէրն ալ անոր պէս ըսաւ... բայց դուն կը տեսնաս Էլիզ որ, երկուքն ալ կատարելապէս չեն ճանչնար կնիկի մը սիրտը... չեն կրնար հասկնալ թէ ի՛նչ է նախանձութիւնը, որովհետեւ ո՛չ սիրած են աչխարհի վրայ ու ոչ ալ պիտի սիրուին։ Սէրի վրայ, գիրքի մէջ կարդացածնէն դուրս բան մը չեն գիտեր։

«Գալով ինծի, ես ոչ կարդացեր եմ և ոչ ալ կարդալ կը փափաքիմ։ Ես ինծի համար միտքիս մէջ գաղափար մը չինած եմ, ապրիլ՝ բոլորովին բնութեան կոյս երկիրներուն մէջ։ Ափրիկէն ահա, ճիշդ իմ իտէալ երկիրս է ուր մարդիկ, նախնական բարի ու մաքուր կեանքովը կ'ապրին հոն, նարինջին ոսկիի գոյնը ծածկող կանանչ տերեւներուն շուքին տակ։ Եւ մանաւանդ հոն՝ ուր երկու սիրահարներ ծայր աստիճան հաւատարիմ են իրարու...։

Էլիզ վերջին նախադասութիւնը երբ լսեց, սարսռաց։

Ֆերնանտ զգաց ատիկա և ուժով սեղմեց անոր ձեռքերը։

—Հաւատարիմ են, այո՛։ Միտքս կը հասկնաս կոր անանկ չէ՞։ Ես ալ ժամանակին միտքս դրած էի մինակ Րօպէրին վրայ մտածել։ Երա՛զ մը եղաւ ատիկայ։ Երկու տարուան համար, բացակայ եղաւ Րօպէր հայրիկիս հրամանով։ Պարզ նամակներ էին որ փոխանակեցինք այդ երկու տարիին մէջ, որոնք ամուսնութեան խզուելուն վախը կ'ազդէին մեզի...։ Արդէն հօրս յոյսը կէս մը կտրած էր այդ մասին... Ջէր ուզեր որ մեր ամուսնութիւնը վիպային հանգամանք մը առնէ... բնաւ ականջ չէր կախեր անոր խօսքերուն... Ասանկով, վերջապէս երկու տարի ետքը, Րօպէր եկաւ հաւատարիմ... բայց այս հաւատարմութիւնը շատ չտեւեց։

Այս տխրադղեցիկ խօսքերը, կրակէ հեղուկի մը պէս կը մաղուէին Էլիզին սրտին վրայ՝ ամէն մէկ կաթիլին դողացնելով զայն։

Ֆերնանտին կակուղցած ու զօրաւոր ձայնը, կամաց կամաց կը կարծրնար։

—Հաւատարի՛մ... չէ՛, երկար չի տեւեց ատիկա... Քու աչքերուդ հրապարտ մէկ նայուածքը կամ սիրուն կերպով կոկուած սա կարմիր մազերդ, կրցան խեղդել անոր այդ զգացումը...։

Դառն ժպիտ մը արձակեց։

—Միտքս կու գայ որ, երբ պզտիկ էի մայրիկս կ'ըսէր թէ՝ Իտալիայի աղջիկները ամէնքն ալ իրարու նման աչքեր և մազեր կ'ունենան, հա՞, ճի՞շդ է։

—Օ՛ֆ, Ֆերնանտ, ըրաւ Էլիզ։

—Կը կարծե՞ս որ «օ՛ֆ» ընելով ինքզինքդ կրնաս արդարացնել... Կը տեսնե՞ս հիմա, շարունակեց Ֆերնանտ, Էլիզին խօսքը բերանը ձգելով. Կը տեսնե՞ս որ քեզի համար, քու սէրիդ համար, ինէ երես դարձուց։ Ուշադրութիւն ըրէ, զգուշացի՛ր որ դուն ալ չի խաբուիս ինծի պէս՝ քեզի ալ երեսի վրայ չձգէ։ Բարեկամուհիի մը խրատն է աս՝ ճշմարիտ բարեկամուհիի մը, և գիտես թէ որքան կարեւոր է ան... ահ իմ գլխուս եկածը եթէ քեզի հանդիպէր...

—Տէ՛ր Աստուած, ի՛նչ խօսքեր են որ կ'ընես ինծի... մեռցնե՞լ կ'ուզես զիս... մեռելական տխրութեան խօսքեր են ամէն ըսածներդ...

—Ինչո՞ւ և ինչպէ՞ս չպիտի ընեմ այս տեսակ խօսքեր։ Ջէ՛ մի որ մահի անկողինիս մէջ կը գտնուիմ այլեւս։ Ի՞նչ, կը վախնա՞ս կոր հիմայ, նո՞ր հասկցար դեռ...

—Ի՞նչը, ի՞նչ կ'ըսես կոր Ֆերնա՛նտ։

Թարգմ. ՇԱՀԻՆ

(Շարունակելի)

ղին համբաւեալ հիմնադիրն Մանէս, ծնեալ ի Պարոս եւ մեռեալ յամին 274 և Լուչա Թուի լինել Ղուկաս աւետարանիչն զոր աւանդութիւնն ճանաչէ իբրեւ պատկերահան: Բայց սոցա վերաբերեալ արեւելեան զրուցած քննութիւնն այժմ արտաքոյ է մեր խնդրոյ:

Վերլուծութիւնն և բաղդատութիւն մասանց բացացուցանեն նաեւ թէ մասնաւոր առումն չէ նախնականն՝ որպէս ոչ հայերէն սրբանկարին, նոյնպէս և ոչ պարսկերէն համեմատիցն. այլ բուն յատուկն կամ հարազատն է սեռական իմաստն ընդհանուրն: Ապաքէն յայտնի եղաւ թէ պարսկերէն չէնկ, ժէնկ, «էնկ, Բէնկ, հայերէն ՃԱՆԱԿ, երկրորդ կէս բառին, նշանակեն «տախտակ» կամ «նկար»: Եթէ ի մասին ստուգաբանութեան կայ դժուարութիւն ինչ, առաջին կիսոյն, ԱՐՈՒԻ վրայ է միայն: Բայց այդ եւս գտանէ զիւր լուծումն՝ համեմատութեամբ պարսկերէն ձայնին «րու», «երեսք, դէմք»: Կարծեմք եւս համեմատելի է յոյն «πρόσωπον» և ծագման առընչութիւն ունի երե-ել բայի հետ, ընդ որում Մէյեէ արդէն զուգած է յունարէն «πρέπειν», «երեւելի լինել, նմանիլ»:

Ըստ այսմ, հայերէն եւս գիմաւորի նաեւ պարսկերէն «րու», որոյ հետ առընչակից Թուի արաբերէն «րուա», «երազ»: Կայ նաեւ արաբերէն «րաայ», «տեսանել», մօտ հայերէն երեւալ ձայնի. յիշեմք աստ նաեւ հայերէն երեւոյթ, «երազ, երեւակայութիւն» նշանակութեամբ: Խնդիր չէ այժմ թէ սեմական ձայնքդ արդեօք փոխառութիւն են յարիականաց, թէ ոչ՝ արիական ձայնից ծագումն ի սեմականէն է: Գուցէ սեմականքդ և արիականքդ չունին իսկ բնաւ աղերս: Սա ստոյգ է թէ «րու» կարէ կատարելապէս նոյն լինել պարսկերէն «րու» հետ, – յաւելուածով՝ որոյ բազում օրինակք կան, որպէս ի բառս «գլուխ», «աղբ» և այլն: Այսու ամենայնիւ ԱՐՈՒՃԱՆԱԿԻ ուղղակի և անընդմիջական համեմատելին Թուի մեզ լինել պահլաւիկ ինչ կերպ, յորմէ յառաջ եկած պիտի լինի եւրեն:

Այսպէս ուրեմն «տախտակ, պատկեր երեսաց» է «սրբանկար», և կարէ բոլորովին նոյն արժէքն և վարումն ունենալ՝ ինչ որ գաղղ. esquisse: Ոչ սխալ ընթերցուածով առաջի ընծայի մեզ և ոչ սխալ մեկնութեամբ:

ԽԱՉԻԿ ՈՒՂՈՒՐԻԿԵԱՆ

Իսկիւտար, 14 յունիս 1902

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԷՏՈՒԱՐՏ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ

ՅՈՅՍԻ ՆՇՈՅԼ ՄԸ

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Թագաւորին հինգ բժիշկները, երկուշաբթի օր ժամը $2^1/_2$ին խորհրդակցութիւն մը ունեցան: Անոնք համաձայնութեան մը չյանգեցան բժշկական գործողութեան մը անմիջականութեան մասին: Վերջապէս մէկի դէմ չորս ձայնով որոշուեցաւ որ անյապաղ գործողութիւն մը կատարուի, և երբ գործին ձեռնարկուեցաւ, այն ատեն հինգ բժիշկներն ալ համաձայնեցան թէ Թագաւորը պիտի տկարանար, եթէ գործողութիւն մը չկատարուէր:

Բժիշկները չէին սպասեր այն պալարին որուն հանդիպեցան:

Գործողութեան միջոցին, բժիշկները խորհրդածութեան կէտեր ունեցան պալարին մասին: Եթէ հիւանդութեան զանազան ախտանիշները օգնեն բժիշկներուն՝ դարմանման գործին մէջ, կը յուսացուի որ Թագաւորը մօտ օրէն անկողինէն զատուի, բայց պէտք է գիտնալ որ, չատ մը անձեր, ու մանաւանդ բժիշկները, չափազանց յոռետես են, Թագաւորին հիւանդութենէ դիւրաւ ապրելուն մասին, և կը յայտարարեն թէ, ամէն պարագայի մէջ Վեհափառ հիւանդին վիճակը չատ ծանր է: Առաջին անգամը չէ որ Թագաւորը վտանգաւոր կերպով հիւանդ է: 1871ին, այն ատեն տակաւին Կալլէսի իշխան, Թագաւորը ծանր տենդ մը ունեցաւ, ուրկէ դժուարաւ կրցաւ ազատիլ, երբ Սքէրպորկ կը գտնուէր: Այդ հիւանդութիւնը սակայն զգալի եղաւ՝ երբ իշխանը Ուէնտսորի դղեակը եկաւ, և որովհետեւ անիկա իր նախաքայլերուն մէջն էր, իշխանը կրցաւ փոխադրուիլ Սէնդրինկհէմի պալատը, ուր Ալեքսանդրա Թագուհին, այն ատեն Կալլէսի իշխանուհի, և Ալիս իշխանուհին, իրեն ջամբեցին ամէնէն գորովալից խնամքները:

Իշխանը որ այն ատեն ծանր հարուած մը ստացաւ, անկէ ետքը կեանքի և մահուան մէջ տատանեցաւ: 1872 փետրուար 27ին, կատարուեցաւ բարեգործութիւն մը, որուն մասնակից եղան Վիքթորիա Թագուհին և իշխանը:

Պէտք է յիշել նաեւ որ անցեալ աչնան ընթացքին բժշկական թերթ մը յայտարարեց թէ Թագաւորը պիտի ենթարկուի կոկորդի վիրաբուժական գործողութեան մը:

ՊԸՔԻՆԿԷՄԻ ՊԱԼԱՏԻՆ ՄԷՋ

Լոնտոնէն ամէն կողմ հեռագրուեցաւ յունիս 25 թուականաւ թէ՝ Թագաւորը բաղդատաբար լաւ օր մը անցուց, որ ատեն ցոյց տուաւ քաջողջ կորով մը: Թագաւորը զգածուած է համակրանքի այն տեղեկութիւններէն, որոնք կ'ըլլան թէ' իրեն, թէ' Թագուհիին և թէ ամբողջ արքայական ընտանիքին:

Թագուհին միշտ իր ամուսնոյն սնարին քով կը մնայ:

Թագաւորը այդ օրը ընդունեց այցելութիւնը իր բոլոր զաւկներուն: Կալլէսի իշխանուհին, Լուիզ իշխանուհին, Վիքթորիա իշխանուհին և Տանըմարքայի Շարլ իշխանուհին, բոլորն ալ եկան բարեւել իրենց հայրը:

Թագաւորը օրուան մէկ մասին մէջ բոլորովին հանգիստ քնացաւ:

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՎԻՃԱԿԱՑՈՅՑԸ

Ցունիս 26ի գիշերը մամուլին յանձնուած վիճակացոյցը այնչափ կատարեալ չէր, որչափ Պըքինկէմի պալատին դրան փակցուածը, որ հետեւեալն է և որ իրիկուան ժամը 11ին հանուած է.— «Թագաւորը կը չարունակէ առողջական գոհացուցիչ յառաջդիմութիւններ ընել: Նորին Վեհափառութիւնը որ օրուան ընթացքին մէջ քանի մը ժամ քնացաւ, պզտիկ անպատեհութիւններէ միայն կը գանգատի և աղէկ կը զգայ ինքզինքը: Գործողութեան հետեւանքը գոհացուցիչ է:

ԱՊԱԳԱՅԻ ԾՐԱԳԻՐ

«Թայմզ» կը գրէ.—Որչափ ալ անկարելի ըլլայ վստահութեամբ խօսիլ Թագաւորին հիւանդութենէ ազատմանը մասին, սակայն չատեր կը յուսան թէ՝ եթէ զուրցուած առողջական յառաջդիմութիւնները չարունակուին, Թագաւորը ի վիճակի պիտի ըլլայ տօնելու իր Թագադրութիւնը օգոստոսի մէջ: Միայն խնդիր է գիտնալ թէ, Թագադրութիւնը ո՞ր ամսուան մէջ տեղի պիտի ունենայ, թէ ամառուան արձակուրդներու վերջաւորութեան միջոցին, այսինքն սեպտեմբերին կամ հոկտեմբերին:

ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍ

Բորթսմաութէն կը հեռագրեն թէ ծովակալ Սըր Չարլս Հոթմէն, Բորթսմութի ընդհ. ծովային հրամանատարը, չրջապատուած բրիտանական բոլոր ծովակալներէն և նաւատորմին գլխաւոր սպաներէն, Ցունիս 25ին «Լոնտոն» յածանաւակին մէջ ընդունեց օտար նաւապետները և ծովակալները, որոնք եկած էին մասնակցելու համար այն նաւահանգէսին՝ որ տեղի պիտի ունենար Թագադրութեան առթիւ:

Ծովակալը իր հիւրերուն տեղեկացուց Թագաւորին հիւանդութիւնը, և ծանոյց անոնց թէ նաւահանգէսը տեղի չպիտի ունենայ և նաւատորմիղը ետ կանչուած է: Օտար սպաները ծովակալին յայտնեցին իրենց խորին համակրանքը անգլիական ժողովուրդին հանդէպ:

Յետաձգուեցան նաեւ բոլոր այն արարողութիւնները որոնք տեղի պիտի ունենային, ի բաց առեալ աղքատներու և աղոց տրուելիք ճաշը:

Շատ մը երեսփոխաններ աղերսագիր մը ստորագրեցին, որով կը խնդրեն անգլ. կառավարութենէն չարունակել նաւահանգէսի ծրագիրը, հակառակ Թագաւորին հիւանդութեան: Աղերսագիրը յանձնուեցաւ Մր. Պալֆուրի և հաւատալու պատճառ կայ որ, նախարարաց Խորհուրդը զբաղեցաւ անով:

Սակայն Մր. Պալֆուրի յայտարարութեանց նայելով կը տեսնուի թէ նախարարները երեսփոխաններուն բաղձանքը գոհացնող եզրակացութեան մը չեն յանգած:

Օտար նաւերը պիտի մեկնին Սպիթհէտէ, իրենց դեսպաններուն որոշումը ստանալէ ետքը: Բրիտանական նաւատորմիղը յառաջիկայ չորեքչաբթի պիտի ցրուի:

ՀԱՄԱԿՐԱԼԻՑ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Պըքինկէմի պալատին մէջ յունիս 25ին ընդունուեցան զանազան վեհապետներու հեռագիրները, որոնց մէջ բաղձանք կը յայտնուի Էտուարտ Թագաւորին արագ ապաքինմանը: Կալլէսի իշխանը օրուան մեծ մասը զբաղած էր պատասխանելու այդ հեռագիրներուն:

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔՆԵՐ

Հինգչաբթի օր Ցունիս 26ին Սէնթ Բօլ մայր-եկեղեցիին մէջ՝ կէս օրին տեղի ունեցաւ Թագաւորին առողջացման համար աղօթքի ժողով մը. բոլոր անոնք որ հրաւիրուած էին ներկայ գտնուելու Ուէսթմինսթըրի Աբբայարանին մէջ տեղի ունենալիք Թագադրութեան Արարողութեան, ընդունուեցան այս ժողովին մէջ:

ՏԽՈՒՐ ԹԱԳԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

Ցուն. 26.—Ժամը 4 էն, քիչ մը առաջ, արեւը ծագեցաւ քաղաքին վրայ, և հոն ափսեց իր ոսկեզօծ ճառագայթները, չքեղ օրուան գողտրիկ նշաններ ցոյց տալով: Թայմզի քարափներուն վրայ այս վայրկենին, տեսարանը հիանալի է, Ս. Պօղոսի գմբեթը վարդագոյն երփներանգուած է, և այգուն առաջին ճառագայթները կուգան ոսկեզօծել Ուէսթմինսթըր պալատը, Ուէսթմինսթըրի աչտարակները և Ս. Թովմաս հիւանդանոցը:

Տակաւին չատ քիչ մարդիկ կան փողոցները: Քանի մը ստահակներ և դատարկապորտներ կը քնանան նստարաններուն և մայթերուն վրայ: Պըքինկէմի պալատան առջեւի ճեմավայրին վրայ զուարճասէրներ իրենց զբաղած են: Պալատին ճարտարապետութիւնը հիանալու արժանի երեւոյթ մը ցոյց չտար: Անգլիոյ Թագաւորութեան արժանի պալատ մը եթէ տեսնել պէտք ըլլայ, պէտք է որ Անգլիա գացողներ Վէնտսորի դղեակը այցելեն որ բրիտանական իշխանութեան պատմական հրաչալիքն է:

Այս գիչերը կարծես ուչագրաւ տխրութիւն մը պատած էր Պըքինկէմի պալատը: Երբեմն երբեմն կառքերը կանգ կ'առնեն բոլորովին նոր լուրեր ստանալու համար, յետոյ կը մեկնին:

Արեւը ծագելէն ժամ մը առաջ՝ ծեր կին մը եկաւ ծնրադրելով վանդակորմին առջեւ սկսաւ հետեւեալ բառերն արտասանել:

«Ով Աստուած պահէ մեր Թագաւորը:

Ժամը տասնին առենները Կոննոթի դուքսն և Մարկըրիթ իշխանուհին, իր աղջիկը, կառքով եկան. Քառորդ ժամ վերջը իշխանուհին մեկնեցաւ, սակայն դուքսը բաւական ժամանակ պալատին մէջ մնաց:

Թագաւորին աղջիկը Վիքթորիա իշխանուհին կառքով մեկնեցաւ ժամը ինն ուկէսին և ժամ մը վերջ վերադարձաւ պըտոյտ մը ընելով: Բազմութիւնը հետզհետէ խռնուեցաւ մանաւանդ ժամը տասնին և տասնումէկին: Հոն հաւաքուողներէն չատերը գործաւորներ և պաչտօնեաներ էին: Ցուցմունքը աւելի կը սաստկանար երբ կը տեսնէին որ սպասաւորներ տեղեկագիրներ կը տանէին կառքերով փութալով: Ներկաներէն մին անհամբեր կերպով մը գոչեց: «ինչպէ՞ս է Թագաւորը»: Իրարու ձեռքէ կը յափշտակէին տեղեկագիրը: Ներկաներէն ուրիշ մը սկսաւ զայն կարդալ բարձրաձայն:

Ցունիս 26 ժամ $10^1/_2$ առաւօտ

Նորին Վեհափառութիւնը լաւ գիչեր մը անցուց հանգիստ քնացաւ. Թագաւորին վիճակը բարւոքած է՝ վէրքն ալ սպիանալու վրայ է:»

Երբ ընթերցումը վերջացաւ ամէն կողմէն սկսաւ ուրախութեան ձայներ արձակուիլ, «Օրհնեալ ըլլայ Աստուած» բառերով:

ԲԱՆԱՄԱՅԻ ՋՐԱՆՑՔԸ

Մերակոյտին և Երեսփոխանական ժողովին կողմէ կարգուած յանձնաժողովը ընդունեց Բանամայի ջրանցքին վերաբերեալ օրէնքը, որ Մերակոյտը արդէն նախապէս առաջարկած և ընդունած էր: Ռոզվելդ նախագահն ալ զայն պիտի ընդունի: Ըսել է թէ այս համաձայնութեամբ Բանաման յաղթանակեց:

Ցունիս 26 Թուականաւ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ, այսօր խորհրդարանը ընդունեց 6ի դէմ 252 քուէով ծերակոյտին կողմէ առաջարկուած Բանամայի օրինագիծը:

ՆՇԱՆԱԿԵԼԻ ՊԱՂ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Սաքսոնիոյ Թագաւորին յուղարկաւորութեան առթիւ, երկու կայսրեր Ֆրանց Եոզէֆ և Վիլհէլմ Բ. երբ իրարու քով եկեր են մտերմական արտայայտութիւններ չեն ըրեր իրարու: Հազիւ քանի մը խօսքերու փոխանակութիւն տեղի ունեցեր է. իրարու փոխադարձ այցելութեան չեն գացեր: Վիլհէլմ կայսրն, կանխագոյն կարգադրութեան մը համաձայն, յուղարկաւորութենէն հազիւ քանի մը վայրկեան առաջ հասեր է Տրէզտէն: և պաչտամունքէն անմիջապէս վերջն ալ մեկներ է:

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ

Անցեալ չորեքչաբթի Մեսինայի մէջ երկրաչարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուեր է, ո և է վնաս պատահած չէ:

ԿԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆԸ

Կալլէսի իշխանը չորեքչաբթի օր յանուն Թագաւորին ընդունելութիւն մը ըրեր է, Սէն Ճէյմզի պալատան մէջ: Անգլիական թերթ մը կ'ըսէ թէ եթէ Թագաւորին հիւանդութիւնը երկարի, Կալլէսի իշխանը պիտի ստորագրէ պետութեան վաւերաթուղթերը:

ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Բեքինէն «Տէյլի Մէյլ»ի կը հեռագրեն: Կ'ըսուի թէ Ռուսօ-չինական համաձայնութեան մէջ պայմանագրութիւն մը կայ, որով Չինաստան կը հրաժարի Մանչուրիոյ մէջ ունեցած իր առանձնաչնորհումներէն: Այս իրողութենէն Չինացիք ազդուած են:

ԾՈՎԱԿԱԼ ԺԷՐՎԷ.— Հանրապետութեան նախագահը Եչ. առաւօտ իր ներկայութեան ընդունեց ծովակալ Ժէրվէն, որ Էտուարտ Թագաւորին Թագադրութեան հանդէսին ներկայ գտնուելու համար Ֆրանսայի պատուիրակութեան պետն է: Ծովակալ Ժէրվէ իր անձնական տպաւորութիւնները ներկայացուցեր է Մ. Լուպէյի և խօսեր է այն ընդունելութեան վրայ զոր Անգլիացիք ըրած են Ֆրանսայի պատուիրակներուն:

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Մարթինիքի արկածեալներուն ի նպաստ եղած հանգանակութեան գումարը հասած է 3,316,195 ֆր. 30 սանթիմի:

ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՎԷՆԷԶՈՒԷԼԱՅԻ ՄԷՋ

Փորէչայի մէջ մէկ ժամու պատերազմէ մը վերջ, յունիս 20ին Էլյա փոխ նախագահը, և 1744 պաչտօնատարներ և զինուորներ 5 թնդանօթով յանձնուած են ապստամբներուն:

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԱՐԿԱԾ

Վալպարէզօյէն կը հեռագրեն թէ, Թալկայի մէջ Շէրօ գետին վրայ գտնուող կամուրջը, չոգեկառքին անցած պահուն չոքած է: Բազմաթիւ ճամբորդներ վիրաւորուած և մեռած են:

ԱՆՁՐԵՒ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Հնդկաստանի փոխարքան կը հեռագրէ թէ Մասիմը (հով) առատ անձրեւներ բերաւ Ասսամի և երկրին արեւմտեան մասերու հողերուն վրայ:

ԹՈՒՂԹԻ ԽԱՂԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Պաչտօնական վիճակագրութիւն մը կ'ըսէ թէ Սէն Բեթերսպուրկ քաղաքը ամէն տարի 44 հազար երկվեցեայ խաղի թուղթ կը սպառէ: Ըսել է թէ խաղը Սէն Բեթերսպուրկի մէջ խիստ չատ տարածուած է: Կառավարութիւնը թուղթերու չինութիւնը մենաչնորհ պիտի ընէ և ծախուածներուն արդիւնքը պիտի յատկացուի Ռուսիոյ մայրաքաղաքին մէջ որբանոցի մը կառուցման:

ԻՆՆՍՆԱՄԵԱՅԻ ՄԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

Իննսուն տարեկան Վիէննացի սեփականատէր մը Մօրիս Հօսսէր, 15 օրուան բանտարկութեան դատապարտուած է, աններելի թերութեամբ մը գործաւորի մը մահուան պատճառ ըլլալուն համար:

ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ցունիս 26 Թուակիր հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Ալճէրիոյ կառավարիչը չաբաթ օր Ալճէրիայէն մեկնած է Բարիզ երթալու համար: Մ. Րէվուալի պիտի ընկերանան Ժուրնոթ Կամպէթթա և Էօբինէյ զօրավարները:

ԵՐԿՈՒ ՎԵՀԱՊԵՏՆԵՐ

Գերմանիոյ կայսրը գերման ծովային գօրութեան պատուակալ սպայ անուանեց է Անգլիոյ Թագաւորը:

Նաւահանգիստը գտնուող մարտանաւերը այս առթիւ 21 թնդանօթ արձակեր են:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 յունիս.— Այս առաւօտուան բժշկական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ Էտուարտ Թագաւորը գիչերը չատ լաւ անցուցեր է: Ինքզինքը աւելի ուժով կը զգայ, թէեւ վիրաբուժական գործողութեամբ բացուած վէրքը քիչ մը անհանգստութիւն կը պատճառէ: Էտուարտ Է.ի առողջական վիճակին գոհացուցիչ յառաջդիմութիւնը խանգարող բան մը չէ պատահած: Իրիկուան տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ Թագաւորին վիճակը գոհացուցիչ է ամէն կերպով: Երբեմն զգացած ցաւը, վիրաբուժութիւն կատարուած տեղէն, կը նուազի:

—Ալեքսանդրա Թագուհին և արքայական գերդաստանին անդամները ներկայ գտնուեցան Մարլպորոյի մատուռին մէջ կատարուած կրօնական արարողութեանց, ժողովուրդը մեծ խանդավառութեամբ ողջունեց Թագուհին:

—Ժամ 6ի բժշկական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ Թագաւորին ընդհանուր վիճակը միշտ գոհացուցիչ է: Մարմնոյն ջերմութիւնը սովորական է, բայց Էտուարտ Է. երբեմն չատ կը նեղուի վիրաբուժական գործողութեամբ բացուած վէրքէն: Սպիացումը չատ ծանր կը կատարուի:

—Ժամ 11ի տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ Թագաւորը կրցած է քանի մը վայրկեան հանգչիլ: Վիրաբուժական գործողութեան տեղին ցաւը այնքան սաստիկ չէ. ընդհանուր վիճակը չատ գոհացուցիչ է:

ՍՈՖԻԱ.—Ահաւասիկ գլխաւոր կէտերը 1900ի 5% պուլկարական փոխառութեան ծրագրին՝ երաչխաւորուած՝ ծխախոտին տուրքով.— Ա. Անուանական դրամագլուխ հարիւր վեց միլիոն լեվա՝ ոսկեդրամ: Բ. Իսկական դրամագլուխ՝ 86,390,000 ֆր., չրջաբերութեան հանելու գին $81^1/_2$ %: Գ. Փոխատու Պանքաները՝ Ռուսիոյ Պետական Պանքան, Պանք տը Բարի և տէ Բէյ-պա: Դ. Գլխաւճարը 50 տարիէն պիտի կատարուի վճարահանութիւնով: Ե. Փոխառութեան նպատակն է Պուլկարիոյ երերուն պարտքերը հատուցանել և հաստատուն վիճակի վերածել: Զ. Երաչխաւորութիւն՝ ծխախոտի պանդերոլին հասոյթը և երկրորդական ծխախոտի տուրքը՝ «Դիւ-րիւ-պիւ»: Է. Վերոգրեալ պանքաներուն պատուիրակները յանձն կ'առնեն, 1902 սեպտեմբեր 1/14էն սկսեալ, յանձանձումը ծխախոտի պանդերոլին: Այս դաչնագրութիւնը պէտք է Սոպրանիէին կողմէ վաւերացուի մինչեւ 7/20 յուլիս 1902: Պուլկարիոյ ելմտական նախարար Մ. Սարաֆով, այդ ծրագիրը Սոպրանիէին ներկայացնելով, յայտարարեց թէ Պուլկարիոյ երերուն պարտքը հիմա $86^1/_2$ միլիոն ֆր. է:

ՎԻԷՆՆԱ.— Ինքնաչարժ կառքերու, Բարիզ-Վիէննայի մեծ մրցումը զոր կազմակերպած էին Ֆրանսայի ու Վիէննայի ինքնաչարժ կառքերու ակումբները: այսօր աւարտեցաւ: Չորս հանգրուանէ կը բաղկանար: —Բարիզէն Պէլֆոր՝ 408 քիլոմէթր, Պէլֆորէն Պրէկէնց՝ 312, Պրէկէնցէն Սալցպուրկ՝ 337, Սալցպուրկէն Վիէննա՝ 335, գումար 1392 քիլոմէթր: Զուիցերիոյ ու Աւստրիոյ ճամբաները անձրեւներէն աւրուած ըլլալով չատ գէչ էին: Արլպերկէն անցքը մեծամեծ դժուարութիւններ առթած է: Լեռներու կատարները ձիւնով ծածկուած էին: Մեքենային քանի մը արկածներ պատահեցան: Բարիզէն Հինգչաբթի ժամը 4ին, 172 մրցակիցներ ճամբայ ելած էին: Առաջին անգամ հասաւ Ռընօ, երկրորդ՝ Զորովսքի և երրորդ Մորիս Ֆարման: Խռնուած ամբոխ մը ջերմապէս ծափահարեց յաղթողները:

ԲԱՐԻԶ.— Զրոյց կը պտտի թէ Էտուարտ Թագաւորին վիճակը յանկարծ ծանրացած է:

ՊՐԻՒՍԷԼ.— Ֆրանսացի, հոլանտացի ու պելճիքացի դրամատէրներ միանալով որոշեցին միջազգային պանքա մը հաստատել Բարիզի մէջ 125 միլիոն ֆր. դրամագլուխով:

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

29 Ցունիս 1902

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	101 70
Րէժի	(Tab. Turcs)	322 —
Գօնսօլիտ.	(R. Turque D.)	26 72
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	114 —
Պանք. Օթթ. 1 52	(Banque Ott.)	571 —
Թրանսվալ	(Transvaal)	154 50

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Վիէննա սէֆարէթը Սէնիէսի պաչ քեաթիպի իզզէթլու Ֆախրէտտին պէյէ էհլիէէթ վէ լիեաքաթինէ մէպնի Թէրֆիեէն րիւթպէյի սանիէ սընըֆը միւթէմայիզի թէվճիհ պույրուլմուչ տըր:

Պասրա վիլայէթի տախրիրաթ Շաթրէթ իւլ միւնթէֆէգ գայմագամլըղը՝ Շամէտինան գայիմագամը սապըգը Մէհէմմէտ Սապիթ պէյէ թէվճիհ պույրուլմուչ վէ Թահրիֆի իճրա գըլընմըչ տըր:

ՆՇԱՆ

Էրպապը սանաաթտան Հաֆըզ Հասան էֆ.նէ Սէլանիկին հէնի սու մէնպաըննան Արթէզեան գուեուլարը իլէ էյի սու իսթիհսալը խուսուսընտաքի խըտմէթինէ մէպնի, Սէնաի միտալիասը իհսան պույրուլմուչ տըր:

ՆԵՐՔԻՆ

ՎԵՀԱՊԵՏՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ.— Վեհ. Սուլթանը հեռագիր մը ուղղելով Անգլիոյ Ալեքսանդրա Թագուհիին, ուրախութիւն յայտնեց Էտուարտ Թագաւորին վրայ կատարուած բժշկական գործողութեան յաջող ելքին համար:

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ԳԱՐԱՏԱՂ.—Հաւաստի աղբիւրէ կ'իմացուի թէ Գարատաղի իշխանը հոկտեմբերի վերջը Սօֆիա պիտի երթայ՝ փոխադարձ այցելութիւն մը տալու Ֆերտինանտ իշխանին որ իրեն այցելած էր 1898ին:

ԿԱՅՍ. ԻՐԱՏԷ մը հրամայեց 20ի չափ ալպանիացի տղաք ընդունիլ այս տարի Աչիրէթներու վարժարանին մէջ:

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ վարժարանին այն 20աչակերտներուն որոնք առողջութիւննին դարմանելու համար իրենց երկիրը օդափոխութեան պիտի երթան, Վեհ. Սուլթանը բացի ճամբու ծախքէն 10ական ոսկի չնորհեց իր Կայս. անձնական Գանձէն: Այս առթիւ յիչեալ աչակերտները իրենց խորին երախտագիտութիւնը ուղերձով մը մատուցին Կայս. Գահոյից:

ՀԱՄԻՏԻԵՅԷ ՄԱՆԿԱՆՑ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ.—Արտաքին գործոց Նախարար Թէվֆիք փաչա, ուրբաթ օր այցելեց Համիտիէ մանկանց հիւանդանոցը և անոր վիճակէն չատ գոհ մնալով, աղօթեց Վեհ. Սուլթանին կենացը համար:

ՊԵՏԱԿԱՆ խորհուրդին նախագահ Սայիտ փաչա, որ քանի մը օրէ ի վեր տկար էր, առողջացած ըլլալով նախընթաց օր իր պաչտօնատեղին գնաց:

ՔԷՕԹԱՀԻԱՅԻ յախճապակիի գործարանին արտադրութիւնները ծախելու համար պիտի ցուցադրուին Պոլիս, Սուլթան Ահմէտի հրապարակին վրայ գտնուած «Տէնիզճիլէր»ներու ցուցասրահին մուտքին վրայ չինուելիք ապակեդարաններուն մէջ:

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՌԸ, կիւլխանէի ախտաբանական հիւանդանոցին անօրէն Տօքթ. Ռիտէր փաչայի ծրագրին համաձայն, զինուորական առողջապահական պաչտօնեաներու և չարժուն հիւանդանոցներու նկատմամբ կանոնագիր մը պատրաստեց որ վաւերացաւ Կայս. Իրատէով:

ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ առաջին թարգմանները առջի օր Պէպէք երթալով, բարի գալուստ մաղթեցին Բարօն Խոտիվէն:

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Անգլիայէն կը գրեն թէ Օսմ. կառավարութեան Արմսթրոնկի նաւարանին մէջ չինել տուած Համիտիէ յածանաւը աւարտած և մօտ օրէն ծով պիտի իջեցուի, որմէ անմիջապէս ետք թնդանօթները պիտի զետեղուին:

—Բէչէմ դիտանաւը որ Կայս. նաւարանին մէջ կը չինուի, Վեհ. Սուլթանին Գահակալութեան տարեդարձին օրը ծով պիտի իջեցուի:

ՀԱՅՏԱՐ-ՓԱՇԱՅԻ քարափին առժամեայ բացումը թէեւ չկատարուեցաւ, բայց որոշուեցաւ որ ասկից վերջ Եւրոպայէ եկող չոգենաւերը մօտենան ապրանքներն պարպելու համար, իսկ միւս չոգենաւերը արտօնուած չեն այդ բանին, մինչեւ որ չկատարուի առժամեայ բացումը:

ԺԱՆՏԱԽՏ.— Աղեքսանդրիոյ մէջ յունիս 27ին և 28ին 1 դէպք. Թուխի մէջ 2 դէպք:

ՈՍ-ԻՍԼԱՄ ու օտար վարժարաններու քննիչի և կրթական նախարարութեան քննիչ ժողովի նախագահի պաչտօնները անջատուելով, նախագահութեան պաչտօնը չնորհուեցաւ նախ Նախարարութեան բարձրագոյն Խորհուրդին անդամ Ջէհնի էֆ.ի, իսկ Իսլամ ու օտար վարժարաններու քննիչ անուանուեցաւ քննիչ ժողովին անդամ Բագըմ էֆ.: Քննիչ ժողովին նախագահ և ոչ-իսլամ ու օտար վարժարաններու քննիչ Ապտուլլահ Հասիպ էֆ. ալ նոյն նախարարութեան բարձրագոյն խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ:

ՏԱՍԱՆՈՐԴՆԵՐԸ երբ վարձքի տրուած վարձականներուն կալուածները գրաւի տակ կ'առնուին մինչեւ որ վճարեն իրենց պարտքերը: Այս գործողութիւնը թէեւ պարտքերը կ'երաչխաւորէ, սակայն անտեղի կողմեր ալ ունի, որովհետեւ վարձականները իրենց այդ կալուածներուն արժէքէն բարձր գին դնել տալով մեծաչահ տասանորդ կը վճարեն և ետքը երբ իրենց պարտքերը չկրնան տալ, այդ կալուածները աճուրդի դրուելով արժէքը եթէ պարտքի քանակութենէն քիչ ըլլայ կալուածները ելմտական գանձին վրայ կը մնան: Այդ ընթացքին կը հետեւին նաեւ վարձակալները երաչխաւորներն ալ: Ջեռնհասոյց պաչտօնարանը, նկատի առնելով այդ

պարագաները, որոնց որ կալուածներու գնահատումը ուշադրութեամբ կատարուի և աճուրդի գործողութիւններն ալ հունձքերուն և երկրագործներուն լայն վիճակին ատեն կատարուին. Նաև այդ թիւ ըլլալիք ծանուցումները իւրաքանչիւր տեղի լեզուովը և ժողովուրդին հասկնալիք կերպով գրուին: Այդ գրութիւնը Երկրագործական Պանքաներու աւանդ ձգուած կալուածներու մասին ալ գործադրելի ըլլալ յարմար տեսնուեցաւ:

—Տասանորդի գանձման մասին նոր կանոնագիծ մը պատրաստելով Բ. Դըռան մատուցուեցաւ:

ՄԱՔՍԻ ԽՆԴԻՐ.—Պաղտատի մաքսային տեսուչը գրեց մաքսային վերատեսչութեան թէ արտածուած անասուններէն առնուած հինգական ոսկին եթէ երկուքուկէս ոսկիի չիջեցուի, բացարձակապէս անկարելի պիտի ըլլայ մաքսանենգութիւնները դադրեցնել:

ՍԱՄՈՍԻ այս տարուան ծխախոտուզի բերքը շատ չպիտի ըլլայ: Ծխախոտի բերքը աղէկ է: Ներածուած ծխախոտներէն մինչև հիմա առնուած 5½ գրուշը 2 գրուշի զեղչուեցաւ, բան մը որ գոհութիւն պատճառեց ամէնուքին:

ԱՅՆՈՐՈՋԻ մէջ, վիճակագրութեան մը համեմատ, կան եղեր քան մեծ վանք, ուր կը բնակին 7521 կրօնաւորներ, 3207ը յոյն, 3615ը՝ ռուս և մնացածները պուլկար, սերպ և այլն:

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ դեսպան Մ. Լահօվարի երէկ մեկնեցաւ Պուքրէշէն Պոլիս գալու համար:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպանատունը խնդրած է Բ. Դուռնէն որպէս զի հարկ եղած դիւրութիւնները ընծայուին Մ. Լէօնար Վիլերմի, անգլ. Թանգարանին անդամ, որպէս զի Մուսուլի մէջ հնէաբանական ուսումնասիրութիւններ կատարէ:

ԲՈՒՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՐՏԷԶ.—Գատըգայի բժշկական քաղ. վարժ.ին յարակից բանջարանոցը բուսաբանական պարտէզի պիտի վերածուի:

ՆՈՐ ԹԱՂ.—Մէհմէտ էֆ.ի անուն անձ մը արտօնութիւն ստացաւ Կէօզ Թէբէի մէջ, Սէլամի Չէշմէսիի, Գայըշ Տաղիի, Խօվէր Փաշայի ճամբաներուն միջեւ գտնուած տեղը թաղի վերածելու, որ իր անունով պիտի կոչուի «Կէօզ Թէբէի Մէհմէտ էֆ.ի» թաղ:

ՀՆԱԳԷՏ Մ. Րամսէ իր Փոքր-Ասիոյ մէջ կատարած հնագիտական խուզարկութիւնները աւարտեր է:

ՊՈՒԼԿԱՐ ԲԱՆԱԿԻՆ ռազմափորձները, սեպտեմբերին սկիզբները տեղի պիտի ունենան երեք զօրաբաժիններու կողմէ: Ռուսական բարձրաստիճան սպաներ ներկայ պիտի ըլլան այդ ռազմափորձներուն՝ որուն ծախքը մէկուկէս միլիոն ֆր. պիտի ըլլայ:

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ գործակատար Մ. Կէշոֆ, քանի մը օրէն Պոլիս պիտի վերադառնայ:

ՍԵՐԿԻՆԵՐԸ.—Ելմտական նախարարութիւնը որոշած է որ ամսաթոշակի տէրերուն տրուելիք «սերկի»ները ամէն մէկ անհատի անունով տրուին: Այդ որոշումը քանի մը օրէն գործադրուիլ պիտի սկսի:

ՀԱՆՔ.—Կէյպզէի Նարըմճա անուն տեղը գտնուած պղինձի հանքի շահագործումը օսմ. հպատակ Իլիեան Եակոբ և փաստաբան Պասասօղլը Վասիլաքի էֆ.ներու պիտի յանձնուին, որոնք արտածման պարագային պիտի տան հարկ եղած մաքսը և ենթակա պիտի ըլլան երկրին բոլոր օրէնքներուն:

—Ակիւտար Սուլթանիէ թաղը նպարավաճառ Միխալաքիի խանութին Ջըրհորէն քարիւղի հանք մը գտնուեր է: Խանութին տէրը՝ Ջիւա պէյ շահագործման արտօնութիւն ստանալու համար հարկ եղած տեղերը դիմած է:

ԹՐԱՄՎԷՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Երէկ գրած էինք թէ Կ. Պոլսոյ Թրամվէյի ընկ.ը 30 ձի եւս բերել տուած է Հունգարիայէն: Բան մը որ կը ցուցնէ թէ այդ ընկերութիւնը հարկ եղած հոգը կը տանի իր յաճախորդներուն հանգստութեան համար: Պոլսոյ կողմի ալ, Բերայի պէս բաց կառքերու հաստատութիւնը ամրան եղանակին, ինչպէս նաև կենդանիներուն առողջութիւնը և երիտասարդութիւնը՝ նկատելի բարենորոգումներ են որոնք Մ. Բէրժըքարիսի տնօրէն ընտրուած օրէն կը սկսին: Ընկերութիւնը որոշեր է որ Ղալաթայի, Պէշիկթաշի գիծերը նորոգուին վերջին դրութեան համեմատ, և որպէս զի կառքերը ճամբէն չելլեն. ծերացած, անկարողցած ձիերուն տեղ նոր կենդանիներ գործածել, որուն համար արդէն սկսած է մաս առ մաս ձի բերել տալ Հունգարիայէն:

Տնօրէն Մ. Բէրժըքարիս միշտ կը ջանայ ընկերութեան պայմանագիրը կէտ առ կէտ գործադրել, որով հրամայած է միշտ նորոգել բոլոր գիծերուն սալայատակներն ալ:

Այս ամէն բարեփոխութիւններուն համար թէև ընկերութիւնը կարգ մը ծախքեր կ'ընէ, սակայն շնորհիւ տնօրէնին աշխատութեան և վարչագիտութեան, հասոյթները օր օրի աւելնալու վրայ են, ինչ որ շնորհաւորելի է:

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՈՃԻՐ.— Աւչի իրիկուն Գատըգա, Եմին Սինան փողոցը բնակող Հիւսէին էֆ., Թաղին սրճարանին մէջ ծանօթ չգտնելով Սանտըգ Պուրնը գնաց յուսալով որ հոն կը գտնէ իր բարեկամը Սուճի Մուսթաֆան. Իրաւ ալ հոն էր փնտռածը, որուն հետ մինչև ժամը կէս նստելով այդ սրճարան-գինետունը մէկտեղ ճամբայ ելաւ: Ճամբան Հիւսէյին կռուիլ սկսաւ ընկերոջը հետ և ի վերջոյ դանակով մը սպաննելով զայն փախաւ: Ոստիկանութիւնը կը փնտռէ ոճրագործը:

ԽԱՂԱՄՈԼՈՒԹԻՒՆ.— Բերայի ոստիկանութիւնը, իմանալով որ Քրիսթալի մէջ գաղտնի կերպով խաղամոլութիւն կայ, աւչի գիշեր հսկեց և տեսաւ թէ կարգ մը խաղամոլներ դուրս կ'ելլեն, որոնցմէ Թոմա, Սէզար և սափրիչ Բօլ անձերը ձերբակալեց: Թոմա ուրացաւ, իսկ միւսները խոստովանեցան: Ոստիկանութիւնը այժմ հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է արգիլելու համար խաղամոլութիւնը Քրիսթալի սրճարանին մէջ:

ՊՈՄՕՆԹԻԻ ԳԱՐԵՋՈՒՐՆԵՐԸ.— Բերայի առողջապահական քննիչները կարգ մը գարեջուրներ ձեռք անցուցին որոնք Պոմօնթիի գարեջուրի անուան տակ կը ծախուէին, և որոնք խարդախուած էին, և զանոնք ղրկեց բժշկական տարրալուծարանը:

ԿԱՐԿՈՒՏ.— Ջէյթունի Պայ Թիմուրը և Բէչան գիւղերուն մէջ սաստիկ կարկուտ տեղալով մասամբ վնասներ է հունձքերուն: Ելաճուղան անուն տեղն ալ այգիներու մէկ մասը վնասուեր է:

ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ալէքսան էֆ., վճարեց յիսուն ոսկիի տուգանքը և արտօնուեցաւ խանութը վերստին բանալու:

—Դեղի վաճառական Մէզիքի էֆ.ի վաճառատունէն առողջապահական քննիչները 50 կտոր դեղ գտան և բժշկական վարժարանը ղրկեցին քննելու համար:

ԿՐՕՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ.— Հալէպցի Կարապետեան Սիմոն և Ծիպալիցի յոյն աղջիկ մը Ելէնի Իսլամութիւնը ընդունեցին:

ԸՆԿԵՑԻԿ.— Սուլթան Սէլիմի մէջ աւչի գիշեր նորածին մը գտնուեցաւ և ոստիկանութեան յանձնուեցաւ:

ԹՈՒԶԼԱՅԻ ՄԷԾ ՀՐԴԵՀԸ.—Գարթալի մօտ Թուզլա գիւղին մէջ, աւչի գիշեր, նպարավաճառ Հաճի Բէքրոյի խանութէն հրդեհ ծագելով քիչ ատենէն այրեցան երկու հարիւր տասը տուն, եկեղեցի մը, հինգ փուռ և պահեստանոց մը: Օդին սաստկութիւնը և տուներուն փայտաշէն ըլլալը նպաստեցին հրդեհին տարածման, որուն համար կ'ըսուի թէ լամպարի մը բռնկելէն կամ կրակարանի մը կայծէն առաջ եկած է: Ութ հարիւր հոգի անպատսպար ու կարօտ վիճակի մէջ մնացած ըլլալով, հրահանգ տրուեցաւ Սկիւտարի ոստիկանութեան, ուտեստ և վրան ղրկել Թուզլա: Կայ. Իրատէ մը հրամայեց հրկիզեալները պատսպարել հոն գտնուած մաքրանոցի տաղաւարներուն մէջ և անոնց մնունդ, հագուստ տալ:

ԱԿԱՄԱՅ ՈՃԻՐ.— Էտրէմիտի մէջ ցաւալի և տխուր ոճիր մը պատահեցաւ անցեալները: Հասան անուն անձ մը գիշերը պառկիլ գնաց իր հաճարի արտին մէջ զոր կինձերը կ'աւերէին: Հազիւ թէ քնանալ սկսած էր իր տաղաւարին մէջ, երբ չչուկ մը կը լսէ դուրսէն: Վայրկենաբար կ'ելլէ և լեցուն հրացանը դէպի դուրս, սև կէտի մը նշան կ'առնէ ու կ'արձակէ: Մարմին մը անկումը կը լսէ, և իր զոհը կինձը, տեսնելու համար լոյսը վառելով դուրս կ'ելլէ: Սակայն հոն սոսկալի տեսարան մը կը պարզուի աչքին: Փոխանակ կինճին՝ մայրը կը տեսնէ արեան հեղեղի մը մէջ, քովը հացի պայուսակով: Խեղճ տղան խելացնոր կը պլլուի դիակին, չունչ տալու համար. սակայն անօգուտ. հէգ կինը մեռած էր:

ԾՈՎԻ ԱՐԿԱԾ.— Ֆրանսական «Վօթուռ» պահակին բժիշկ Մ. Հիւվէր և սպան Մ. Կենդէյ շաբաթ իրիկուն Թարապիա գացին և պահակին նաւակը նստան մարտանաւ երթալու համար: Մակոյկը՝ առագաստալից՝ երբ Շիրքէթի 40 թիւին քովէն կ'անցնէր, հոսանքէն մղուած գնաց ինկաւ անոր վրայ և կայմը մխուեցաւ շոգենաւին անիւին մէջ: Մակոյկը շրջեցաւ և ծովը ինկան մէջինները, զորս ազատեցին մօտակայ նաւակները: Մ. Հավէր թեթեւակի վիրաւորուած իսկ Մ. Կենդէյի ձախ ուսոսկրը կոտրած է:

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՋԲՕՍԱՎԱՅՐԻ ՄԸ ՊԷՏՔԸ

Ամառը երբ գայ, և տաք օրերը սկսին նեղել մարմինը, զբօսավայրերերու պէտքը գերազանցապէս զգալի կը դառնայ, երբ մանաւանդ օրը կիրակի ըլլայ և օդը պայծառ:

Այս պէտքը գրեթէ հոգացուած է Պոլսոյ ամէն թաղերուն և արուարձաններուն մէջ, բայց կայ թաղ մը,— Թերեւս քանի մը ուրիշներու հետ—որուն համար չափազանց զգալի դարձած է, զբօսավայրի մը պակասութիւնը:

Այդ թաղն է, կամ այդ թաղերն են. —քանի որ անոնք կատարեալ եղբօրցութիւն մըն, են իրարու յարակից,— Դումգաբու, Եէնիգաբու և Կէտիկփ'աշա:

Այս թաղին բնակչութիւնը կ'անձրկի կը մնայ երբ կիրակի առտուն ծագի և յետ միջօրէի պտոյտ մը ուզէ ընել տեղ մը, զբօսալի տեղ մը, ուր կարելի ըլլայ նաև տանիլ ընտանիքի մը բոլոր անդամները, առանց ո՛ և է անպատեհութեան, և միանգամայն հաճոյալի ժամանց մը անցընելու պայմանով:

Բերան, Եէտի Գուլէի պարտէզը, կամ «Ժառտէն»ը,— ինչպէս կը սիրեն ըսել Սամաթիացի և Նարլըգաբուցի պարոնները և երիտասարդուհիները, —շատ հեռու կ'իյնան այս երեք թաղի բնակիչներուն համար և այս պարագան է մանաւանդ որ անհրաժեշտ կը դարձնէ գոյութիւնը հանրային զբօսավայրի մը, այս թաղերուն կեդրոնը համարուող տեղի մը մէջ:

Վստահ ենք որ, եթէ ո և է մէկը մինչև հիմա ունեցած ըլլար մտածումը յարմար տեղի մը մէջ, այս տեսակ զբօսավայր մը բանալու վնաս չէ որ պիտի ընէր ատկէ:

Ցիշեալ երեք թաղերուն մէջ բնակողները սիրով պիտի դիմէին հոն կիրակի օրերը, պզտիկ ծախքով մը և մեծ դիւրութեամբ, փոխանակ շատ հեռուները մինչև Բերա, Մաքրիգիւղ կամ աւելի հեռուները՝ Վոսփոր երկաթուղիով, կառախումբով դժուարին ճամբորդութիւն մը ընելու, առանց երբեք կատարեալ հաճ ալ առնելու իրենց պտոյտէն, քանի որ այդ տեղուանքը մարդ մինչև որ երթայ գայ, օրը իրիկուն կ'ըլլայ, և մարդ կը ստիպուի մեկնիլ ճիշդ այն ատեն, երբ զբօսանքները կը սկսին:

Հիմա, ապացուցանելէ ետքը Դումգաբուի շրջակայքը հանրային զբօսավայրի մը անհրաժեշտ պէտքը, եթէ հարկ ըլլայ նաև ցոյց տալ անոր յարմար տեղ մը, առանց վարանումի կարելի քուէն տալ Եէնիգաբուի ծովեզերեայ տուներուն, որոնցմէ շատերը արդէն տրամադրելի են ծախուելու և պէտք եղած նպատակին ծառայելու:

Իրաւ է որ ձեռնարկը դրամի պէտք մըն ալ կը զգացնէ, բայց վերջապէս ատիկա մեծ խոչընդոտ մը չէ, և ո և է մէկը գործը դիւրաւ կրնայ ի գլուխ հանել, եթէ փափաքը ունենայ անոր:

Պէտք է հաւատալ որ, ծովերուն վրայ, հովասուն, զարդարուած և զբօսական ամէն վայելք հայթայթող հանրային զբօսատեղի մը, Եէնիգաբուի գեղեցիկ ծովափներուն վրայ, մեծ պէտք մը պիտի կրնար լրացնել, օգտակար դառնալով թէ՛ զանիկա հաստատողին և թէ հոն դիմողներուն:

Արդ, երբ հասութաբեր աղբիւրները այնքան մեծ ջանքով մը կը փնտռուին ամէն կողմէ, ինչո՞ւ ձեռք չզարնել այս կարևոր պէտքին, որուն եռևեչանն է որ կը պահուըտի:

Դումգաբուի, Եէնիգաբուի կամ Կէտիկ Փաշայի Թաղական Խորհուրդներէն մէկը ինչո՞ւ չձեռնարկեր այս գործին, եկեղեցւոյն և դպրոցներուն հաշւոյն, որոնք կը կարծենք թէ այս գաղափարը իրագործելու չափ մը դրամ կրնան ունենալ կամ հայթայթել:

Նոյն բանը նաև Զօրից Թաղից Աղքատախնամին համար: Փորձը մէջտեղն է ցոյց տալու համար թէ, Աղքատախնամ մարմին մը կամ Թաղական Խորհուրդ մը քիչ չէ որ կը նպաստաւորուի այս տեսակ գործէ մը: Նաւըլը Գաբուի «Ժառտէն»ը Սամաթիոյ Աղքատախնամն է որ կը բանեցնէ այսօր, և պէտք է գիտնալ թէ դժգոհ չէ այդ բանէն: Նպաստաւորման համեմատութիւնը դիզ մըն ալ աւելի է այս պարագային:

Ուրեմն:

ԼԻՄ Անապատին Տփղիս գտնուած մէկ կալուածին գործը կարգադրելու համար, Վանի տեղապահ Տ. Սահակ եպիսկոպոս Էջմիածնէն Տփղիս գացեր է և յետոյ Կարսի ճամբով Վան դարձեր է:

ՎԱՆԻ Մոկս գաւառակի քահանաներէն մէկը տեղւոյն երեւելիներէն մէկուն հետ պսակեր է երիկ ունեցող կին մը, որուն ամուսինը ողջ առողջ է եղեր Սուլինայի մէջ, և շաբաթ մը առաջ ալ նամակ և դրամ ղրկեր է իր կնոջ:

ԻԶՄԻՐԷՆ ԳՐՈՒԱԾ ՆԱՄԱԿԷ ՄԸ.— «Վիճակիս Առաջնորդ Սրբազանին համար այլ ընդ այլոյ զրոյցներ ելած էին ստկէ առաջ ազգ. թերթերու մէջ թէ պիտի հրաժարի իր պաշտօնէն:

Արդարեւ հիւանդ է մէկ քանի ամսէ ի վեր, բայց ճիշդը այն է որ, Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազան իր հիւանդութեան դարմանին համար եթէ հարկ ըլլայ հրաժարիլ՝ պիտի հրաժարի: Այս պարագան հաստատելու համար մօտ օրէն քաղաքիս բժիշկները պիտի հրաւիրուին այս առթիւ խորհրդակցելու և վերջապէս հաղորդելու իրենց խորհրդակցութեանց արդիւնքը որուն վրայ պիտի որոշուի Սրբազանին պաշտօնին մէջ մնալը և կամ հրաժարիլը:

«Ն. Ս. Օծութեան կողմէ քաղաքիս քահանաներէն Տ. Յովհաննէս Մինասեանի լանջախաչ կրելու կոնդակ մը եկած է:

«Տէր Յովհաննէս քահանայ անբասիր ու մաքուր բարոյականի տէր ըլլալով արժանի է Ն. Ս. Օծութեան այս գնահատման:

ԵՐԷԿ Նորընծայ վարդապետներու պատարագին առթիւ, Մուշի պատր. փոխանորդ Տ. Խորէն Ծ. Վ. Համբարձման տօնին Ս. Կարապետի վանքը գացեր է: Վանք եկեր են նաև երկու երեք հազարի չափ ուխտաւորներ:

ԱՐԾՐՈՒՆԻ Տ. Գարեգին քահանայ հրաժարած ըլլալով Պուրկազի հովուութենէն, Պատրիարքարանէն խնդրուեր է տեղւոյն եկեղեցիին համար քահանայ մը ղրկել:

ԳՊՐՈՑԱՍԷՐ Տիկնանց լուծեալ ընկերութեան կողմէ ձեռագործ բանուած խաչելութեան պատկեր մը, շըրջանակուած. նուիրուած է Հիւանդանոցիս Խնդիր էֆ. Սիմոնեանի ձեռքով.

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Աղն. Եղբարք Թօփալեան, որոնց առատաձեռն նուէրները ամէն առթիւ և լիուլի վայելած է հաստատութիւնս, այս անգամ իրենց եղբօրորդւոյն Աղն. Արտաշէս էֆ. Գրիգոր Թօփալեանի՝ ընդ Աղն. Օր. Սիրարփի Գ. Պէրպէրեանի ամուսնութեան առթիւ բարեհաճեցան 75 օսմ. ոսկի նուիրել Հիւանդանոցիս:

Զայս ծանուցանելով Հոգաբարձութիւնս, կը փութայ ներկայիւս, ի դիմաց համայն պատսպարելոց յարկիս, իր խորին և սրտագին շնորհակալիքը յայտնել բարեսէր Նուիրատուաց, ինչպէս նաև իր խնդակցութիւնն ու շնորհաւորութիւնները Նորապսակ ազնիւ ամոլին:

—Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Աղն. Արտաշէս էֆ. Գ. Թօփալեանի ընդ Աղն. Օր. Սիրարփի Գ. Պէրպէրեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս.—

Վսեմ. Գասպիկ էֆ. Կիւլպէնկեան 216 ղրուշ, Աղն. Կարապետ էֆ. Ց. Պասմաճեան 108, Յակոբ էֆ Թօփալեան 216, Տէր և տիկին Սարգիս էֆ. Թասլաքճեան 216, Յակոբ էֆ. Գավուքճեան 108, Այրի տիկին Աղաւնի Ս. Տօղրամաճեան 108, Տէր և Տիկին Թագւորիկ Թագւորեան 108, Միհրան էֆ. Մուրատեան 108 ղրուշ:

(Կէ.)

ՄԵՐ ԻԶՄԻՐԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք Իզմիրի մեր մեծայարգ բաժանորդներէն, ինչպէս նաև գաւառներու մեր ամբողջ բաժանորդներէն որ առանց թերթիս արտօնատիրոջ ստորագրութիւնն ու «Մանզումէ»ի պաշտօնական կնիքը մէկտեղ տեսնելու, վճարում չընեն ո՛ և է մէկի. ստ պայմաններէն զուրկ վճարումները բացարձակապէս անընդունելի են մեզ, ինչպէս քանի անգամներ ծանուցած ենք:

Կարդալ ՏԻՐԻՆԿ վաճառատան ծանուցումը մեր չորրորդ էջը:

ՀԱՐՍՆԻՔԻ ԺԱՄԱՆԱԿՉԽԸՌ

Գումգաբու Եալընըզ Գափուլ բնակող Խալիճի Մարտիրոսի աղջիկը Աղաւնի 6 տարիէ ի վեր Ֆէսճի Մամասի հետ նշանուած էր, միեւնոյն տան մէջ: Աղջըկան եղբայրը Ֆէսճի Յովհաննէս վերջերս Մամասի հետ գժտած ըլլալով, Գասկի արարողութենէն թէ առաջ և թէ վերջը Նշանճի փողոցին մէջ երէկ ժամը 9ին սկսաւ իր կնոջ հետ փեսին և հարսին վրայ քարեր նետել. Նետել հայհոյանքներով: Շնորհիւ Խասգիւղցի Վահան աղայի, կռիւին առաջը կ'առնուի, սակայն աղջկանը մայրը բաւական վնաս կը կրէ:

Է՛, դիւրին չէ աղջիկ կարգելը:

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

էսհ. Ումում. տիւն ագդ. գար.	29—01½
» » էն եիւքսէք	29—01½
» » էն աշաղը	28—37½
Րումէլի շըմէն. ագչմ. գրնա.	113—
» » էն եիւքսէք	113—
» » էն աշաղը	112—5/8

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Րէժի ագսիօնը Օս. լիր.	—
Սիկարէթ Ա.	0—18
» Բ.	—87
Թրամվայ	5—40
Ժուխանէ	1—45
Օպլիկասիօն Թրամվայ	490—
Ասիւրանս	3—45
Գօրբօրասիօն	0—08.6
Գօմմէրսիալ	0—09.6
Լօրիօն	72—
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէգ	423—
Թրանսվաալ	151—
Ըրլըթըմ Թահվիլաթը	493—50
Անատօլը շըմ. ագսիօնը	10—65

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տան	ղշ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—05
Մէթալիք	102—
Ինկիլիզ լիրասը	110—07
Ֆրանսըզ ալթունը	87—26
Բօլ	90—
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպօն գայմէսի	8—57

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 29 յունիս

Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրասը		96—
Օսմ. էհսամը գարանտը		26—
» »	Բ	28—12
« »	Գ	52—
Օսմանլը Պանգասը		12—75
Մըսըր Տույ. մութթահըտէ		108—63
Պուլկար իսթիգրազը		92—
Գոմպիօ Բարիզ 3 այ վատէ		25—37½
Թրանսվաալ		6—06
Չարթըրէթ		3—62

Բարիզ 29 յունիս

Ֆրնս էսհ. 3%ֆր.	101—60
Եէնի Օսմ. էսհամը գարանտը	26—65
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	113—25
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	321—
» Պանգասը	570—
Գրէտի Լիօնէ	1055—
Իթալիա էսհամը	103—42
Բուրսըթէ Թիւրք	—
Օսմանիյէ	—
Տուան Օթօման	525—70
Սըրանէօլ	81—55
Թրանսվալ	153—50
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	110—70
Շարթըրէթ	93—

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110—15
Բարիզ 3 այ վատէլի	22—80
Ֆիօրէն Մանտա	21—77

Վիէննա 29 յունիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	240—
Րումէլի շըմէնտըֆէրի ֆր.	107—50
Օսմանլը Րէժի ագսիօնը	293—

Պէրլին 29 յունիս

Րումէլի շըմէնտըֆ. (մարգ)	111—50
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20—320

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»ՆԻՆ ԹԷՖՐԻԳԱՍԸ (55)

ՄԻՒՍԹԱՆԹԸՐԳԸՆ ԷՍՐԱՐԸ

ՄԻՇԷԼ ԼԻՖԻ
ԲԻԷՐ ՏԷԼԳՈՒՐ

Ջ.

ՎԱԼԻՏԷ ԻՒԼԷ ՆԸՇԱՆԼԸ

—Օ՞հ, տօքթօր:

—Սիզ հէնուզ բէք քիւչիւք իտինիզ քի, պէն բէտէր վէ վալիտէնիզին խալումը տէրէժէսէ տօսթլարը իտիմ վէ հալա տէ էօյլէ տիր: Սիզի քէնտի գըզըմ կիպի սէվէրիմ, պէնի տինլէյինիզ:

Ալիս պիր անտէ սարարուպ գըզարմըզը քէսիլէրէք, խալէճանըրը թէսքին իչուն այաղա գալգաը միւսիւ Տիւ Շաթէլին նէ տէյէճէյինի պիլուպ, վիճուտինի իսթիլա իտէն բուշէյէ գարշու տուրմադ իչուն, էլինի գալպի իւսթիւնէ վազ իթտի:

Տօքթօր կէնճ գըզըն գալպինտէքինի հըսս իթտի, թէէսիւրինի անլար իտի իսէտէ, պու գատար իլէրուլէմիշ պիր մ«ւհավէրէեիտէ, մազըէտ կավլէ էրէյմէտէն, քէսմէք իսթէմէզ իտի: Օ տա գըզըն իտէնք տէտի քի.

—Սիզ պու Մագսիմի սէվիյօ՞ր մը սընըզ:

—Էվվէթ, Մ. Տօգթօր, սէվիյօրում:

Ալիս մուհապէթինի թաստիգ իտէրքէն, տօքթօր թէէսիւրինէտէն պիր քէրրէ թիթրէյէուպ կէրուէ չէքիլտի:

Տը Շաթէլ, Ալիսին հալինի բէք կիւզէլ թանըտըղընտան, մէտղումէնին տէրէճէի թէէսիւրինի հէզմ իտուպ, թավրընըն սախթէ օլմատըղընը տէրք իթմիշ իտի:

Կիւզէլ Ալիսին նիւզիւնանէ Տր. Էվվէլա պիր ալէմէթը էսա կէօրտիւքի, պու տա էքսէրիյէթլէ աշգ պէրաէթի զանն օլունուր պիր հալ տիր: Պու նէվ մուհապպէթ բէք տէրին կէօրիւնիւբ վէ ալէյհինտէ պիր իսթիհգագ կէօսթէրիյօրտէ, պիրտէն պիրէ մահվ օլուր:

Տր. կէնճ գըզըն սօղուքմագ իչուն էվվիրէհէք գատար սէպէպլէր պուլտուղունը ատտ իթտի իսէ տէ, պիլ աքիս տիւչիւնտիրիւնտէն տահա պէօհիւք պիր մանիսէ թէսատիւֆ իթտի. Գըզըն մուհապպէթի՝ մուհապպէթճէք տէնիլէճէք գատար քիւչիւք օլմայուպ, տէրին պիր աշգա միւպտէլա օլմուշ իտի:

Տը Շաթէլ պու թէէսիւրին տէէէրնի անլատըճագ գատար միւտճէրէտ պիր զաթ իտի:

Օ հալտէ պու թէճրիպէսինի գըզճըղազա նէ՞ եարմալը իտի: Գավկա՞ մը իթմէլի, ագ՞լ մը էօյրէթմէլի, պիր միւսիւպէթէ տիւշար օլմասըն տէնէ քէնարինէ եարտըմ մը իթմէլի իտի: Պէօյլէ պէօհիւք պիր ֆամիլյատան Մագսիմէ օլան պու նէվ մուհապպէթ չուլըղաճագ մէվզուտան իտի:

Մագսիմին իթթիհամընտա տահի միւտահիլ գարա խայէր՝ օ ազչամ Մ. Լօնթրէնին օթէլինէ աքս իթմէսին մը՞: Ալիսի Մագսիմին իթթիհամընա իմանտըրմագ ղայրը մումքին տէյիլ իտի: Իսթիհարէ թէյզէ խանըմ իսէ, նէ Լօրէնին վէ նէ տէ Ալիսին հալինէ հիչ պիր մանէա վէրէմէզ իտի:

Տօգթօր ֆըրսաթը պիր զաթ օլմուշուլանտան, Ալիսին մուհապպէթի իգթիզասընճա, սէվկիլիսինին իւսթիգպալընը գօրուըրմախաճաղը օ անըն կէլէճէք վէ պունլարըն իչինտէն սէրիան նէթիճէ լազըմ էտի, Ալիսի թէսէլլի իչուն, պիրտէն պիրէ պիր չէյ խաթըրլատարագ տէտի քի.

—Պու աքշամ սէվմէտէն պէլքի տէ հագ գըլընընըզ:

Ալիս տէ պէօյլէ պիր ճէվապ պէքլէյօր իտի:

Պիր աղ սօնրա թաշ քէօշիւուպ, վէ սօնրա գօլլարըը աչարագ տօքթօրա տօղրու գօշուպ պօյնունա սարըլարագ վէ էօբիւպ պաղըրարագ.

—Ա՛հ, սիզ պէնիմ հագիգի պիր տօսթումուսունուզ, չօնքի պիլիրսինիզ քի պէն պիր ճանիմ, պիր խէրուզը սաւա սէվմէմ, ա՛հ, օ մասում տըր, էմինիմ:

Մ. տը Շաթէլ տահա զիյատէ միւթէէսսիֆ օլուպ վէ թէէսսիւֆինի ըզհար իթմէմէք արզու իթմէ: Կէնճ գըզըն գօլլարը արասընտան քէնտինի գուրթարարագ.

—Բէք էյի, բէք էյի, նէ՞ խարաճագսընըզ:

—Նըշանլըմընհ վալիտէսինի կէօրմէք արզու իտիյօրում:

—Նըշանլը՞ն մը:

—Էվվէթ նըշանլըմ... մասում Մարիօն Մագսիմին վալիտէսի տիր. օ պու էվլատընըն նէ տէն իթթիհամ իտիլտիյինի պէնտէն էյի պիլմէզ: Պու վալիտէյի կիտիպ թէսէլլի իթմէք վէ քէտէրինի քէտէրինէ գաթմագ վազիֆէմ տիր:

—Պէն տէ սիզէ րէֆագաթ իտէճէկիմ. պունը եալընըզճա իճրա իտէմէզսինիզ պիր տօսթ լազըմ տըր:

(Տէվամը)

ԻԼԱՆ

Ֆրանսա տեվլէթի Թէպաասընտան Էֆթիք վէ քէրիմէսի Բօղա գատընլա-րըն միւթէվէֆֆա Խուրաանեան Անտօն էֆ. վէրէսէսինէ օլան տիւեունը մահ-քիւմէլէրինտէն տօլանը մէզպուրէ Բօ-ղա գատընըն Գատը գարիյեէսինտէ Մեօհիւրտար ճատտէսինտէ 48 նիւմէրօ իլէ մուրագգամ 150 զըրա պիր գըթա վէ եինէ մէզքիւր գարիյեէտէ Զիւհտի բաչա մահալլէսինտէ, Ֆէնէր ճատտէ-սինտէ 23 նիւմէրօ իլէ մուրագգամ պէր մուճիպը խարիթա 3 պուչուգ տէօնիւմ մըգտարը պիր գըթա քի ճէման 2 գըթա վագֆ վէ քէզա մէզքիւր ճատտէտէ 2 նիւմէրօ իլէ միւրագգամ 1030 զըրա պիր գըթա միւք արսալարտա իրաէն միւթէսարրֆ օլտուղու բուպ հիսսէի չահալարը, պունտան աղտէմ մէվզըի միւզաքէրէէէ գօնուլարագ, օսմանլը լիրասը եիւզ ղրչ. հիսապըլյա, 48 նիւ-մէրօլու արսա հիսսէսի 4500 զըրուչա վէ 23 նիւմէրօլու արսա հիսսէսի 5000 ղրուչտան վէ 2 նիւմէրօլու արսա հիս-սէսի 5200 ղրուչտան Թալիպի էօհտէ-սինէ գալմըշ վէ Թարիխը իլանտան ի-Թիպարէն 31 կիւնէ, եանի կէլէճէք Թէմօւզը բուժմինին 10ընճը սալը կիւնի սաաթ 10ա գատար եիւզտէ 5 զամ գապուլ օլունմասը վէ զիքը օլունան եէվմ վէ սաաթտա սօն միւզաեէտէսի պիլիճրա գարարը գաթիսի վէրիլէճէք, Թալիպլէրին էօհտէսինէ կէչսուրիլմէսի մուգարրէր պուլունմուչ օլտուղունտան վէ անտէն սօնրա հէր նէ զամմ վու-գուպուլուրսա գապուլ օլամաեաճա-ղընտան, մէզքիւր հիսսէլէրէ եիւզտէ 5 զամմըլյա Թալիպ օլանլարըն վէ տա-հա զիեատէ մալիւմաթ ալմագ իս-Թէեէնլըրին, միւտտէթը մէզքիւրէ զար-ֆընտա, Մահքէմէի Թիճարէթ իճրա տաիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի վէ եէվմ վէ վագթը մէզպուրէ Գատը Գա-րիյեսինտէ իսկէլէ պաշընտա հազըր պուլունմալարը տաիրէի մէզքիւրէտէն իլան օլունուր։

Ֆի 15 հազիրան 318

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Գատըգիւղ՝ եկեղեցւոյ դիմաց Զը-պուքճեան գեղարանը միջատասպան Թարմ ու ազդեցիկ փոշի միշտ պատ-րաստ կը գտնուի գոհացուցիչ գինով։

ՄԷՃԷԼԼԷԻ ԱՀՔԵԱՄԸ ԱՏԼԻՅԷ
ՕՍՄ. ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՕՐԻՆԱԳԻՐՔ

Թարգմ. Ա. Ն. ԹՈԹՎԱՅԵԱՆ

Կիսակազմ 25 Ղրշ. անգեղջ

Օսմ. Քաղաքային Օրինագրքին հա-յերէն Թարգմանութիւնը։ Թուրքերէն բնագրին արտասանութեամբ, 5 հա-տոր, ցարդ կը ծախուէր 50 ղրշ.ի։ Հրատարակիչը, ընդհանրացնելու նպա-տակաւ ա՛յս բազմօգուտ Օրինագիրքը, որուն համաձայն կը քալուին ու կը լուծ-ուին բոլոր Օսմ. հպատակներուն քա-ղաքային դատերն։ Հարիւրին 60 զեղ-ջած է գինը, 50 ղրշ.էն 20ի իջեցնե-լով, «Թղթակազմ։ Հինգ հատորը մէկ-տող կազմուած, «կիսակազմ», 25 ղրշ. «անզեղջ»։ Փութացէք օգտուիլ այս բացառիկ գնէն, վասն զի յառաջիկայ Սեպտ. 1էն գինը պիտի բարձրանայ դարձեալ 50 ղրշ.ի։ Դիմել Պալենց գրատուն, Զաքմաքճըլար, Թիւ 20։

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակ-ռաները և մարդուս կազմուածքին ու-րիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՕՍՖՕՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամ-ներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ՚օգնէ։ Այս Ֆօսֆօրը որ Թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը քիչնայ հիւանդու-Թեանց պատճառով և այն անձը որ կոր-սնցուցած է մարմնոյն ֆօսֆօրը, տեւա-կան տկարութեանց կ՚ենթարկուի։ Ա-րիւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը Թուլ-նան, ծունկերը կը կտրուին, ամբողջ մարմինն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, նիրհը կը տրոփէ և դեռ այս կարգի շատ մը ան-հանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆօսֆօրը կրկին արեան մէջ մտցնելու և զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առաջ-նակարգ քիմիագէտ Պիյեօն՝ Օ ՎՕ ԼԷ-ՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ անուամբ դեղ մը հը-նարեց որ կորսուած ույժը կատարելա-պէս կը մտցնէ արեան մէջ, ջիղերը-ոսկորներն ու մարդուս կազմուածք. կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժ ժութիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ու-ղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, ա-նոնք որ գեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վեր-ջապէս անոնք որ ույժի պէտք ունին, ան-հրաժեշտ է որ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼ-ԵՕՆ O vo-lécithine Billon առնեն։ Օ վօ լէսիթին Պիյեօնը որ ամէնէն ազդու դեղն է չաքարախտին, ընդունուած էր Ֆրանսայի բժշկական Ակադէմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դե-ղավաճառներու քով։

ՄԷՋՊՈՒՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ

Գատըգիւղ, Մէօհիւրտար, Րիզաիյէ փողոց, Թիւ 16

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ ԵՒ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆ՝ ԵՐԿՍԵՌ. ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ ՄԻԱՑՆ ԱՂՋԿԱՆՑ

Վարժարանիս 38րդ տարեշրջանը կը սկսի մայիս 1, Դշ. օր։

Գործնական եղանակաւ և դիւրու-սոյց մեթոտներով կ՚աւանդուին, գի-տութիւններէ զատ, Հայ. Ֆրանս. Անգղ. և Թուրք. լեզուները, նաև ձեռարուեստք եւ երաժշտութիւն ձայ-նական ու գործիական։ Մասնաւոր հո-գածութիւն՝ աշակերտաց մէջ լաւ նը-կարագրի կազմութեան և բարեկրթու-թեան։ Գիշերօթիկները կը վայելեն ըն-տանեկան կատարեալ խնամք և հան-գստաւէտութիւն՝ առողջապահիկ պայ-մաններու մէջ։ Ֆրանսերէն խօսակցու-թեան մեծ փոյթ կը տարուի։

ԾԱՒԱՌՆԵՐԷ, վարժունիի խնդիրը միանգամ ընդ միշտ լուծելու համար, գաւառային վարչութիւնք կարող են ուշիմ աղջիկներ ղրկել, այս վարժա-րանին մէջ դաստիարակուելու և ապա իրենց ծննդավայրին մէջ իբրեւ վար-ժուհի ծառայելու համար։

Բանակցութեան համար դիմել առ Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ, Տեսուչ վար-ժարանին։ 50—16

ԿԱՐԱՊԵՏ ՇԻՆԱՍԻ ԷՖԷՆՏԻ
ՓԱՍՏԱՓԱՆ

Կառավարութեան մօտ Նուսուֆ օղլու խանը, Ն. 18 ԻԶՄԻՐ,

Այս ծանօթ փաստաբանն որ ասկից առաջ Գրգաղաճ հաստատուած էր, այս անգամ իր գրասենեակն փոխա-դրած է Իզմիր Նուսուֆ օղլու խանը։ Կը տեսնայ ամէնայն ստուգութեամբ, օրէնքի սահմանին մէջ, ամէն դատա-կան, վաճառականական գործեր Թէ Հուգուգի, Թիճարէթի Շէրիյէ և Թէ ամէն պաշտօնական սեննակներու վե-րաբերեալ գործողութիւնք։ Կր յանձ-նարարենք յիշեալ էֆէնտին յարգոյ հասարակութեան։

ՏԻՐԻՆԿ ՊԻՉՄԷԼԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԻՐԻՆԿ ՆԱՄ ԱԼԵԱԹ ՈՒ ԷՏԷՎԱԹ

Պու ֆապրիգա՝ Բարիզին 1900 Էքսփօզիսիօնունտա 23 միտալեա իլէ 16 պէօյիւք միւքեաֆաթա նայիլ օլմուշ տըր։

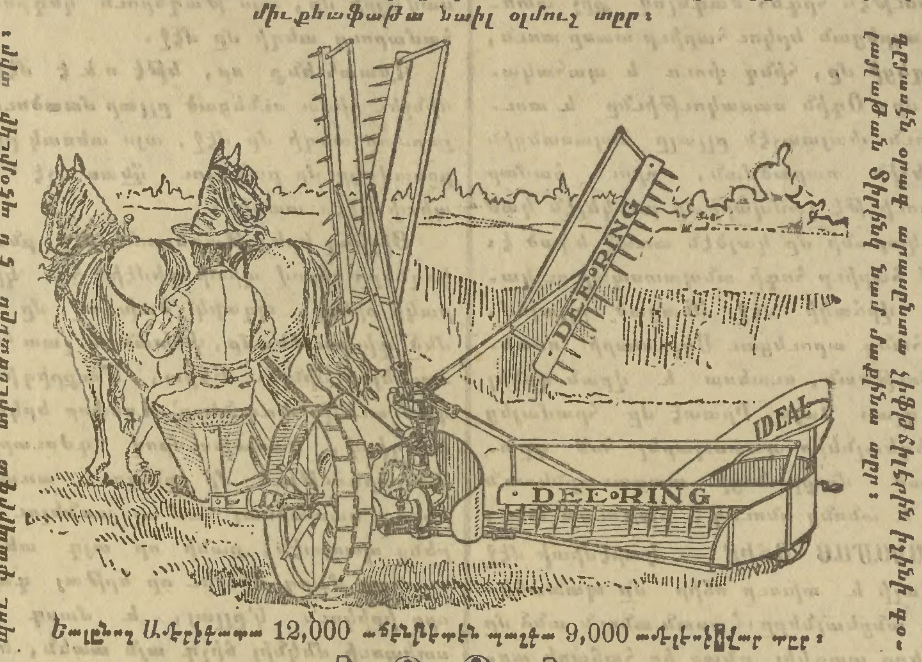

Եալընըզ Ամերիկա 12,000 անեալեաթ աղալէ 9,000 մագինէլէր տըր։

1904

Իչթէ եէնի պիր աըրրա սունուլ էյլէտիք։ Միրուր իտէն զէման՝ չիմտի եիւզ սէնէյի կէչմիշ, պինաէն ալեյհ վուգուաթը Թարիխիյէէ սըրասընա գայտ օլունմուշ տըր։ Պու տէվրին Թէրագգըյեաթը՝ ալէլ ումում չաեանը հայրէթ պիր տէրէճէտէ տըր։ Մաքինա մարիֆէթի իլէ պիւչմէք Ֆէվգ էլ ատէ պիր Թէ-Թէրագգը տէեիլ մի։ 1858 սէնէսինտէ «Մարշ» Նամ Թըրբան մաքինասընըն ի-ճատընտան պէրու պու անէ տէկին սանաաթը մուհիմմէի մէզպուրէտէ կէրէք Ամէրիգատա վէ կէրէք տիւնեանըն հէր պիր Թարաֆընտա էն միւհիմ պիր մէվ-գը Թութմուշ օլան ֆապրիգա՝ ՏԻՐԻՆԿ վէ գումբանիասը օլուպ, իմալ էյլէտի-եի մաքինալարը սաթըն ալանլարըն հատտ ու հիսապը եօգ տըր։

Իսթէեէնլէրէ գաթալօկ տէֆթէրիմիզի մէճճանէն կէօնտէրիրիզ։ Մէզքիւր տէֆթէրտէ պէչմէէ մախսուս

«Իտիալ Տիրինկ» Նամ տէմէթ իթմէ «Իտիալ Տիրինկ» Նամ Թըրբան
» » » օրագ պիչմէ » » » Թըրմէգ

կիպի միւխթէլիֆ իւլ ճինս մունթազամ մաքինալարըմըզըն բէսմլէրի մէվճուտ վէ իչպու մաքինալար՝ միւպալաղասըզ վէ ճիտտի սուրէթտէ Թարաֆըմըզտան Թա-րիֆ իտիլմիշ տիր։

Պու մաքինալարըն եէկեանէ տէբօզիթօսը՝ Տէրսէատէթտէ Կալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա 1. 2, 3 Ն.ըը մաղազալարտա, Մ. Սիտնէյ Նովէլ վէ գումբա-նիասը տըր։

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ ԿԵՐՈՆՆԵՐ
ՏԻԿԻՆ Պ. Մ. ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ՄՈՄԵՐՈՒ ԶԱՐԴԱՐԱՆԱՑ

Կ. Պոլիս, Զաքմաքճըլար Եօգուշ, Մեծ Նոր Խանի մէջ, վարի յարկ, Թիւ 47։

ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԵՍՐՈՊ ՀԻՒՍԷԻՆՃԵԱՆԻ

ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ՄՈՄԵՐՈՒ փառաւոր զարդարումներովը ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ եղած սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին ամէն տեսակ մետաքս երիզ, լէմոն ծաղիկ, հիւանդ, քողք, ձեռնոց, սնտուկ, արծաթապատ ափսէ և մկրտու-թեան հագուստ։

Անգամ մը կ՚արժէ այցելել սոյն վաճառատունը տես-նելու համար ապրանաց տեսակի ճոխութիւնն ու ազնուու-թիւնը, և շատ մը ՖԱՆԹԷԶԻ ձեւեր մոմի կապուածներու որ ամէնէն դժուարահաճն իսկ կրնայ գոհացնել։

Մասնաւոր յանձնարարութիւնք կը կատարուին խնամ-քով և ճշդապահութեամբ։

ՊԱԼԻԳԱՆ
ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ
ՍԷՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899ա մէրի իւլ իճրա էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի Ֆրգ. 19,534,276
» » եանկըն » » 460,267,203
» » » բրիմի » 1,433,965

Էօմիւր էսիէնլէրէ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէտտիլ չէրաիթ իլէ սիկուրթա ագտ իտէր

Եանկընա գարշը հէր նէվի պինա վէ էչեա իւզէրինէ սիկուրթա ագտ իտէր։ Նագլիաթը պահրիյէ գարշը մալ, էվրագը Նագտիյէ վէ վաբօր սիկուրթա-լարը գապուլ իտէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896տա $18^1/_2$ %, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% Թէմէթթու Թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրը (Տէրսաատէթտէ Գրէտի Լիօնէ,)Լօնտրատա Անկլօ Աւստրիան Պանգ, (Սօֆեատա Պանգ Նասիօնալ Պիւլկար,

Թաշրալար իչիւն միւստախտէմ վէ միւթէ-պէր քէֆալէթլի աճէնթէլէր արանըլըյօր Թիւրքիա իչիւն ումումի աճէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ Գալաթա Մէրթէպանի սօգագ, Ճէտտի խան

ՄԱՄՈՒԼԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷԵՄԻԶՏԷՆ ՀԱՄԻՏԻՅԷԷ ՖԷՍԼԷՐԻ

Սայէի Շահանէտէ Սթանպօլտա Ֆէ-րիգէօյիւնտէ Թէեէսիս իթտիկիմիզ «Հա-միտիյէ» ֆէս ֆապրիգասը մամուլաթը՝ էվրոբա մալլարընտան գաթ գաթ իւս-Թիւն վէ մէթին վէ զարիֆ օլտուղը կի-պի, ֆիյաթճա տա էհվէն պուլունտըղը ճիհէթլէ. տախիլի մամուլաթըմըզըն րէվաճընը Թէէմին իթմէք արզուսընտա պուլընան միւհթէրէմ էհալիմիզի էղհէր ճիհէթ մէմնուն իթմէքտէ տիր. էսասէն մագսատըմըզ միլլի սէրրուչըմըզը տախի-լէն իմալ իթմէք էճնէպիլէր իհթիյաճտան վարէսթէ գըլմագ Նօգթալարընա միւն-հասըր օլուպ, պու էմէլին հուսուլի իսէ, էվրոբա մալլարընա հէր վէճհլէ րիւճ-հանիյէթի պիթթէճրիպէ սապիթ օլան իչպու մամուլաթը տախիլիյէմիզ էհա-լիի քիրամըն լայըգ օլտուղը տէրէճէտէ րաղպէթ պույուրմալարընա միւթէվագ-գըֆ տըր. չայանը իթթիխար պիր ճի-հէթ տախի ֆապրիգամըզ վուգու պու-լան սաթըչտան 100 տէ 2 սինի էազիմը սասըը Շէհրիյարիտէն օլան Հիճազ չը-մէնտըֆէրինէ մախսուս իյէ Թէրք իթմիշ օլտուղու կիպի, Տար իւլ Ա-ճէզէյէ 450, վէ Պրուսա Համիտիյէ Սա-նայի մէքթէպինէ 150 ատէտ մա բիւս-կիւլ ֆէս իհտա իթմէք սուրէթիյլէ տէ իպրազը համիյէթէ մուվաֆֆագ օլմուշ տըր։ Իչպու ֆէսլէր եաղմուրտան Թէր-տէն պօզուլմատըղը կիպի, գալըպ տախի իսթէմէզ. բըլանան ֆէսլէրին աթէչէ կէօսթէրիլմէյէրէք գուրուլտըլմասը իմ-Թար օլունըր։

Զիյատէ մուհարրէր մահալլէրտէ բիւսկիւլիւզ օլտուղը հալտէ, մագթու ֆիյաթլըրը սաթըլմագտա տըր։

Իչի Թիւլէթիւ զայէթ գուլլանըլը ֆէս՝ պէհէրի 5 ղչ.,

Իչի հասըրըը զայէթ գուլլանըլը ֆէս՝ պէհէրի 8 ղչ.,

Իչի իբէք գաթըը զայէթ գուլլանըլը ֆէս՝ պէհէրի 10 ղչ.,

Իչի աթլասը զայէթ գուլլանըլը ֆէս՝ պէհէրի 13 ղչ.։

Մահալը ֆիւրուխթը. — Սթանպօլ-տա Համիտիյէ ճատտէսինտէ Քիւչիւք Իսմաիլ Բաշա խանը ալթընտա Ն. 17, Տիւրբէքլէր արասընտա Ն. 71, Ազաբ-գայտա Եէչիլ Թուլումպա մէյտանընտա Ն. 101, Շէհզատէ Օսման պէյ կազինօ-սը ճիվարընտա ֆապրիգամըզ Թահ-Թըննտա, Պէչիքթաշտա Ճատտէի Քէ-պիրտէ Տօզթ. Գրիսեան էֆ.նին խա-նէսի Թահթընտա վէ Իւսկիւտարտա չարշուի քէպիրտէ 44 նիւմէրօտա վէ Պալատա իսկէլէսինտէ 3 վէ 5 Ն.ը մա-ղազալարտա սաթըլմագտա տըր։

Ֆէսլէրիմիզ գըրըլուպ պօզուլտուղը Թագտիրտէ չիւպէլէրիմիզին հէր հան-կըսընտա միւրաճաաթ օլունուրսա, էէնի պիր ուսուլտէ մէճճանէն գալըպլանա-ճագը միւհթէրէմ միւշթէրիլէրիմիզէ ի-լան իտէրիզ։

ՍԻՆԿԷՐԻ
ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը իր հռչակաւոր մեքենաներէն մինչեւ ցարդ 18 միլիոն մեքենայ ծախած է։

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը զանազան արուեստահանդէս-ներու մէջ 400է աւելի չքագրամ և պատուոյ մրցանակ առած է։

Սոյն անհուն յաջողութիւնը զորս և ոչ մէկ ուրիշ ըն-կերութիւն կարողացած է ձեռք բերել, ՍԻՆԿԷՐ մեքենայից գերազանցութեան արգիւնքն է։

Կեղծերէն զգուշացէք. Սինկէրի ճշմարիտ մեքենաները կը կրեն իրենց վրայ դիմաց զետեղուած յատկանիշը և կը ծախուին միմիայն ի վաճառատանց

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐԻ
ՀԱՅԹԱՅԹԻԶ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ, ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՐՔԱՅԻՆ, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ, ԵՒԼՆ.

Արեւելքի համար ընդհանուր վարչութիւն, Բերա, Գումպարաճի փողոցին անկիւնը գտնուած շէնքը։

Վաճառատունք ի Պոլիս՝ Բերա, Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։ Ղալաթիա՝ Գարաքէօյ Թրամվէյի կայարանին դիմաց։ Պոլիս՝ Սուլթան Համամ և Սուլթան Պայազիտ։ Մասնաճիւղք՝ գաւառաց բոլոր քաղաքներուն մէջ։

Տր ԿԱԼԻՆՕՍ
ԿԻԶԼԻ ԽԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐ ԹԱԲԻԲԸ ԽՈՒՍՈՒՍԻՍԻ

Կալաթատա Սանտըգճըլար Ճատտէ-սինտէ 97 նիւմէրօլու Թէտավիխանէ-սինտէ խասթալարը գապուլ վէ Թէտա-վի իտէր։ Պէլ սօղուգլուղունուն էն չէ-տին վէ էն միւզմին հալինտէ վէ օն-տան տօլանը զուհուր իտէն պիր չօգ իտրար եօլու իլլէթլէրինի միւշթէհիր պուլունան տօքթէօր ԿԱԼԻՆՕՍ՝ էն եէնի վէ ալեա ուսուլ իլէ, հիչ աղըր հիսս իթտիրմէքսիզին, ազ միւտտէթ զարֆընտա Թէտավի իտէր։ Թէրէա-Թիւտա իտէնլէրտէն՝ իւճրէթի խասթա-լըգլարընըն չիֆասընտան սօնրա ալընա-պիլիր։

ՖՐԷՆԿԻ Ղաեէթ եէնի վէ էվրօ-բատա Թաթպիգ օլունան սօն ուսուլ իւզրէ, ֆրէնկի խասթալը-ղընը Թամ մուվաֆֆագըյեէթլէ Թէտավի իտէր։ Հէր կիւն սաաթ 4տէն 10ա գատար Կալաթատա Սանտըգճըլար ճատտէսին-տէ, Գարագուչ օթէլի գարշըսընտա ամպաճը տուքքեանը իւզէրինտէ, 97 նմէրօլու Թէտավիխանէսինտէ պու-լունուր։

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ՎԷ ՇԻՐԷՔԵԱՍԸ
ՊԼԵՕՑԻՒՔ ԷԼՊԻՍԷ ՏԷՊՕԶԻԹՕՍԸ

Սթանպօլտա Սուլթան Համամընտա Թօբալեան խանընտա Ն.ը 24

Էլպիսէ մաղազալարը միյանընտա էն էսկի վէ էն զիեատէ էմնիյէթի վէ չէօհրէթի օլան Թօբալեան խանընտա-քի էլպիսէ մաղազասընըն էսկի Նամ վէ չէօհրէթ վէ իւնվան վէ մէքեանը աս-լա Թէպտիլ օլունմամըշ օլտուղը Գիպի սահիպ վէ մուէսսիսի Գ. Էրմէնեան պիր գաթ տահա ինգիպաթ վէ ինթի-զամը խատրէի իսթիքմալ իլէ միւֆթէ-խիր տըր։

Թօբալեան խանընտաքի մաղազա միւստախտէմլէրինտէն պազըլարընըն օ ճիվարտա մուխթէլիֆ իսիմլէր իլէ միւճէտտէտէն աչմըշ օլտուգլարը էլէ պիսէ մաղազալարընըն՝ Թօբալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասը իլէ ասլա վէ գաթյեան իչթիրաք վէ միւնա-սիպէթ վէ իրթիպաթլարը օլմատըղըն-տան, միւհթէրէմ միւշթէրիլէրիմիզին իղֆալ օլունմաեարագ Թօբալեան խա-նընտաքի էլպիսէ մաղազասընա միւ-րաճաաթ իթմէլէրի Թավսիէ վէ իլան օլունուր։

ՖԻԵԱԹ ՄԱԳԹՈՒ

)(223)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖՔԵԱՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ
ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ԳԱԳ ՏՈՀՄԱՅԻՆ ՎԷՊԸ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԵ.

Կատարեանի երեք ժամուան ներկա-յութիւնը կարծես բոլորովին տարբեր հանգամանք տուած էր ընտանիքին։ Պաշտպանի մը, տիրոջ մը գոյութիւ-նը, ազդեցութիւնը բացարձակապէս կը նշմարուէր, Թէ Արսէնի և Թէ մորն ու քրոջը վրայ։ Հայկանուշ՝ Կա-տարեանի աղջիկը, հիմա աւելի՛ վըս-տահ, աւելի խրոխտ կ՚երթեւեկէր հիւ-րամեծարութեան առթիւ և միւս հա-րուստ աղջիկներուն նման, իր սիրտն ալ կը ցնծար, կը բերկրէր հօրը ներ-կայութենէն խրախուսուած։

Ամէնէն աւելի սակայն, Վահէի ու-շադրութիւն կ՚ընէր Հայկանոյշ. դեռ չէր կրցած հասկնալ անոր՝ իր նկատ-մամբ տածած զգացումը, չէր գիտեր որ կրցա՞ծ էր ներգործել երիտասար-դին վրայ։ Վահէի յարաբերութիւննե-րուն մէջ արտասովոր բան չկար, քանի անգամ որ տեսակցած էին, միշտ քա-ղաքավարութիւն և ժամակրութիւն շռայլած էր իրեն երիտասարդը, ինչ որ սովորական պարտականութիւն մը կը նկատէր ծանօթի մը և ուհիի մը միջեւ։ Միակ պատկերահանին մէկ օրուան ընթացքը կասկած արթնցու-ցած էր իր մէջ. այն օր՝ ուր առաջին անգամ Տագրեաններուն այցելեցին, Վահէ ցոյցկուան մտերիմ յարաբերու-Թիւնները ձգելով, վարանոտ, երկ-չոտ վերապահումներով սկսած էր վա-րուիլ մօրեղբօրը աղջիկներուն առջեւ, ինչ որ կասկած արթնցուցած էր Օր. Կատարեանի մէջ որ չէր կրցած այս փո-փոխութեան չարժառիթը հասկնալ։

Գեղանի աղջիկը, հիմա Վահէի այն օրուան գաղտագողի նայուածքներէն քաջալերուած, առանց զգալի ընել տալու, աչքին ծայրովը պատկերահանը կը քննէր, հասկնալու համար Թէ, հօրը գալէն ետք, ուր իրենց վարկն աւելի եւս կը բարձրանար, Վահէ պիտի չա-րունակէ՞ր սիրալիր զգացումներն աւել-ցնել իր նկատմամբ։ Խեղճ Հայկանոյշ սակայն ի զուր կը չարչարուէր. Վահէ բոլորովին անտարբեր, բնաւ չէր հե-տաքրքրուեր իրմով, և ամէնօրուանէն ալ Նուազ համակրանք կ՚արտայայտէր իր նկատմամբ։

Կարապետ աղան իր սովորական զուարճախօսութեամբ ուղեւորութեանը ծիծաղաշարժ մասերը կը նկարագրէր, որուն հազիւ կ՚ունկնդրէր Հայկանոյշ, այնչափ զբաղուած էր երիտասարդին չարժումներով։ Սէր կարելի չէր ա-ռանել օրիորդին այս մտատանջու-Թիւնը, աւելի հետաքրքրութիւն մ՚էր որ արթնցած էր իր մէջ, և յագուրդ չէր գտներ մինչեւ որ չի վճռուէր Վա-հէի ընթացքը։

Աղջիկը վերջապէս նկատելով որ պատկերահանը բնաւ չի հետաքրքրուեր իրմով, սխալումի մը վերագրեց իր դատաստանն և որոշեց ալ բնաւ չզբա-ղիլ երիտասարդով ու պզտիկ չճիալ։

Միւս կողմէ Վահէ արդարեւ այն օր սիրալիր ցոյցեր ըրած էր օրիորդ Կա-տարեանի, անոր գեղեցկութենէն հրա-պուրուելով. սակայն յետոյ խղճահա-րած և ուխտած էր չերկրորդել այլ եւս այն վարմունքն ու չյուզել աղջիկը, քանի որ յաւիտենապէս մեռած էր սրտին ու անկարելի կը նկատէր որ այս առա-ջին գժբախտութիւններէն ետք ո և է աղջկան մը ամուսին ըլլայ ինք։

Երիտասարդը հեռուէն կը նշմարէր Հայկանուշի երարանցումն ու երթե-ւեկները, որոնք իրմէ սիրազեղ ակնարկ մը խլելուն շուրջ կը դառնային. կը հասկնար Թէ ի՞նչ կը փնտռէր օրիորդը իր վրայ, և կրկին չմեղանչելու և աղ-ջկան սիրտը Թունդ հանելով անոր ա-պագան չխռովելու համար անգիտա-նալ կը կեղծէր ու այնպէս մը կը ցուցը-նէր, որպէս Թէ հոգւով մարմնով անձ-նատուր եղած էր Կարապետ աղային, որուն կ՚ունկնդրէր անքթիթ։

Հայկանոյշ զզուա՛ծ, նեղացա՛ծ, բարկացա՛ծ, պատրուակով մը դուրս ե-լաւ սենեակէն ու կատաղութենէն ակ-ռաները կրճտեցնելով.

—Ապո՜ւշ մնլտաց, Վահէի հասցէին, այնչափ իրմով կ՚զբաղիմ, անգամ մը երեսս չի նայիր։

Կարապետ աղան սակայն որ բնաւ քաշուիլ չէր գիտեր, մանաւանդ աւիթ կը փնտռէր հիւրերը զուարճացնելու։

—Ան չէ ամմա զոքա՞նչս ո՞ւր է, հարցուց կնոջը, չեմ տեսնար կոր տան մէջ։

Տանտիրուհին հառաչ մը քաշեց ու տխուր շեշտով մը.

—Դուն ողջ կենաս, ըսաւ։

—Մեռա՞ւ, կրկնեց նախկին ռսկե-րիչը ծաղրածութեամբ, հաւտալս չի գար կոր։

—Ինչ կ՚ուզես մեռնողէն կրկնեց ամուսինը, անիկայ պարտքը կատարեց։

—Ինչ կ՚ուզես մեռնող կնիկէն, յարեց Գրիգորեանց, աղէկ գէշ աշխար-հէն հեռացեր է։

—Բայց անիկայ չի գտնուած կնիկ էր. զիս մինչեւ Հնդկաստան փախ-ցուց, կը վախնայի որ հոն ալ կուգայ օր մը, անոր համար տեղս յայտնի չէի ըներ։ Կարելի է իմ տունս տեղս ձգել հեռանալս զարմանք կը պատճառէ ձեզ։ Ջաւակներու տէր եմ, կարդալիք մանչ աղջիկ ունիմ, անոնց պատիւը կը պա-հանջէ որ ամէն բան խոստովանիմ։ Ե-րիկ կնիկ գանգատ չունէինք իրարմէ, զոքանչս ինչ ըրաւ, ինչ չըրաւ, տունը մութ բերաւ գլխուս, ես ալ ձգեցի հե-ռացայ։ Ճշմարտութիւնը այս է և կը փափաքիմ որ գոնէ դուք գէշ գաղա-փար չի կազմէք մեր վրայ։ Երդում կուտամ կնոջս Թող ճշմարտութիւնը խօսի։

—Այո՛, պատասխանեց տանտիրու-հին, մայրս քիչ մը չատախօս էր, աս ալ կրակոտ էր. առջի օրէն չէին կրցեր իրարու հետ վարուիլ. չէ՛ նէ մենք օր մը օրանց իրարու սիրտ կոտրելիք խօսք չէինք ըրած։

—Վախնալիք կնիկ էր կրկնեց Կա-տարեան չկրնալով ջիղերը հանդար-տեցնել, անանկ կին տասը հազարէն մէկ չըլլար։ Ժամանակաւ զոքանչս պէս կին մ՚ալ կայ եղեր որ սիրոյ պատմութիւն մը ունի, ուրիշ ատեն կը պատմեմ ձեզ, հիմա ժամանակը չէ։

Ալիս որ աշխարհի ամբողջ իրերու-դէպքերը զուարճութեան տեսակէտով միայն կը դատէր, երբ պատմութիւն բառը լսեց.

—Զէ՛ հիմա ըսելու ես Կարապետ աղա Թախանձեց։

Թէեւ անվայել էր հիմա տանտի-րուհւոյն ներկայութեանը, անոր մօր նախատինք առթող պատմութիւն մը ընել տալ, սակայն քանի որ Ալիս փա-փաք յայտնած էր ոչ ոք չընդդիմացաւ։

(Շարունակելի)

ՀԱՅ ՍՆՏՈՒԿՃԻ ՀԱՐՍՆԻՔԻ
ՄԱՔՍՈՒՏ ԳԸԼԸՃՃԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Էսկի-Զապթիյէ

Ժամորդներու համար 5% զեղչ
Ամուրիներու » 10% »
Աղջիկներու » 50% «

ՋՈՐՍ ԱՆԳԱՄ ԿԱՐԳՈՒՈՂՆԵՐՈՒ ՁՐԻ

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Յ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ